

การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ปริญญาณิพนธ์
ของ
นิสากร อัครสุวรรณกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2552

การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ปริญญาณิพนธ์
ของ
นิสากร อัครสุวรรณกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

บทคัดย่อ
ของ
นิสากร อัครสุวรรณกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2552

นิสากกร อัครสุวรรณกุล. (2552). การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. ปรินซ์นิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์,
รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 2) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 3) เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 11 แห่ง จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดที่อาจารย์เข้าร่วมมากที่สุดคือกิจกรรมงานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดมากที่สุด (ร้อยละ 75.4) ส่วนกิจกรรมที่อาจารย์เข้าร่วมน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด (ร้อยละ 19.8) และเหตุผลที่อาจารย์ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมตอบมากที่สุด คือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนั้น ๆ

อาจารย์มีปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่เป็นปัญหาสำคัญ 3 ข้อ คือ 1) ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร 2) ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการคัดเลือกและ 3) ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก

อาจารย์มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่เป็นความต้องการสำคัญ 4 ข้อ คือ 1) ควรมีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด 2) ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีทุกปี 3) ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวกและ 4) ควรมีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

อาจารย์มีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับสูง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

PARTICIPATION IN AND ATTITUDE TOWARDS LIBRARY BOOK
SELECTION OF PUBLIC UNIVERSITIES FACULTIES

AN ABSTRACT
BY
NISAGORN AUKARASUWANKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University
February 2009

Nisagorn Aukarasuwankul. (2009). *Participation in and Attitude Towards Library Book Selection of Public Universities Faculties*. Master thesis, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof Tadasak Wajiraprechapong, Assoc. Prof. Pawa Panmekha.

The objectives of this research were to 1) study Public University faculty's participation in book selection; 2) study problems of Public University faculty's participation in book selection; 3) study participation needs of Public University faculty in book selection; 4) study Public University faculty attitudes toward book selection; and 5) study relationship between Public University participation in and attitudes towards book selection of the library. Total samples were 399 faculty from 11 Public Universities. Questionnaire was used as research instrument. SPSS was used to analyze data, using the percentage, the standard deviation, F-test, and Pearson's correlation coefficient.

Research findings showed that the book selection activity that most Public University faculty participated in was annual book fair organized by libraries (75.4%). The lowest participation activity was recommendation of booklist via library websites (19.8%). The reason that the highest number of faculty could not participate in the activities was that they did not know the activity.

Faculty had problems in book selection participation at medium level. Three highest activities were 1) they did not know the amount of budget allocating for purchasing books; 2) the libraries did not send book catalogs to the faculty for selection; and 3) there were no book selection report to faculty.

Faculty wanted to participate in book selection at high level. Four highest activities were 1) new book lists classified by discipline for book selection on library websites; 2) annual academic book fair; 3) book selection form available on websites; and 4) book selection report to faculty via electronic mail.

The faculty's attitude toward library book selection was at high level. The relationship between faculty participation in library book selection and faculty's attitude were found in negative statistically significance at .05 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ของ
นิสกร อัครสุวรรณกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์มณฑนา เจริญแพทย์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่กรุณารับเป็นประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัย รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. ชุตินา สัจจามันท์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการ เขียนบทคัดย่อปริญญานิพนธ์ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณอาจารย์บุญยืน จันทร์สว่าง และอาจารย์มณฑนา เจริญแพทย์ เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลาร่วมเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์เพ็ญแข ประจงใจ อาจารย์มณฑนา เจริญแพทย์ และอาจารย์สุดี สุขอนันต์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณคุณกมลศรี ฤกษ์สมุทร คุณจุฑารัตน์ นกแก้ว คุณชัยวัฒน์ น้าชม คุณเทพรัตน์ หาญวารี คุณอัมพร อรัชตมาศ และเพื่อนร่วมงานในสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจ ในการทำปริญญานิพนธ์มาตลอด

ขอขอบพระคุณผู้ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในการแจกและเก็บแบบสอบถามทุกท่าน โดยเฉพาะ คุณปาณิสรา ทองโชติ และในการทำวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากไม่ได้รับคำตอบจากอาจารย์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจตลอดมา โดยเฉพาะคุณภรรยา คุณตุลยกุล น้องสาวที่คอยช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการทำวิจัย และความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ขอมอบให้กับคุณพ่อและคุณแม่ผู้ที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต ที่เป็สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ลูก มีความพยายามและอดทนจนกระทั่งปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ต่อผู้ที่ศึกษา ผู้วิจัยขอกราบเป็น กตเวทิตาคุณแต่คุณครูและอาจารย์ทุกท่านของผู้วิจัย

นิสากร อัครสุวรรณกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากร.....	4
กลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ.....	7
ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ.....	7
ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ.....	8
การคัดเลือกหนังสือ.....	9
ความหมายของการคัดเลือกหนังสือ.....	9
ความสำคัญของการคัดเลือกหนังสือ.....	10
หลักเกณฑ์ทั่วไปในการคัดเลือกหนังสือ.....	10
นโยบายการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุด.....	11
กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	12
การมีส่วนร่วมของอาจารย์ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด.....	17
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	17
ประเภทของการมีส่วนร่วม.....	17
ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม.....	17
เจตคติของอาจารย์ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด.....	19
ความหมายของเจตคติ.....	19
แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ.....	20
คุณลักษณะของเจตคติ.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การวัดเจตคติ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
งานวิจัยต่างประเทศ.....	23
งานวิจัยในประเทศ.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	63
สมมุติฐานในการวิจัย.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผลการวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยต่อห้องสมุด.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยของรัฐ	15
2 ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3 การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ของรัฐ	39
4 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ	43
5 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และในข้อที่พบความแตกต่าง.....	45
6 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน ในข้อที่พบความแตกต่าง.....	49
7 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ	53
8 เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตาม กลุ่มสาขาวิชาหลัก และในข้อที่พบความแตกต่าง.....	54
9 เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ในข้อที่พบความแตกต่าง.....	57
10 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	59
11 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก.....	61
12 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	61
13 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร.....	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 รูปสามเหลี่ยมแสดงองค์ประกอบของเจตคติ.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยมีภารกิจที่สำคัญคือ การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและ การทำนุบำรุงรักษาสีลวัฒนธรรม (วิจิตร ศรีสอาน. 2530: 1) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จึงเปรียบเสมือนศูนย์กลางการศึกษาของสถาบันที่ต้องดำเนินงานให้สอดคล้องและสนอง วัตถุประสงค์ดังกล่าว เพราะห้องสมุดคือหัวใจของการศึกษาในมหาวิทยาลัย การจะประเมินคุณค่า การสอนในมหาวิทยาลัยจะประเมินได้จากหนังสือและอุปกรณ์การอ่านที่มีอยู่ในห้องสมุด ของสถาบันการศึกษานั้น เพราะในการสอนแต่ละวิชาจะต้องอาศัยหนังสือเป็นรากฐานการศึกษา และการค้นคว้าวิจัย ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งค้นคว้าวิชาความรู้ทุกแขนงที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย (สุริย์ บุญงามคง; และคนอื่น ๆ. 2546: 5) ด้วยเหตุนี้บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีฐานะ เป็นทั้งห้องสมุดสำหรับการค้นคว้า (Research library) และส่วนราชการหนึ่งของมหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมหน้าที่ของมหาวิทยาลัยให้สมบูรณ์ 3 ด้านด้วยกันคือ ด้านการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการพัฒนาประเทศ โดยการจัดเตรียม ทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้ในวิชาการใหม่ ๆ ไว้ให้ใช้อย่างพอเพียง (สายสุตา คชเสนี. 2530: 3)

การบริการสารสนเทศของห้องสมุดจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการสะสมทรัพยากร สารสนเทศ ประเภทต่าง ๆ ตามนโยบายของสถาบัน เริ่มตั้งแต่การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การบริการที่ถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทรัพยากรในห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ หนังสือ วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และฐานข้อมูล เป็นต้น ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นที่ช่วยให้นักศึกษาและ อาจารย์ สามารถหาความรู้ได้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้ค้นคว้าวิจัย และหาความรู้ เพิ่มเติม (อุทัย ทุตริยะโพธิ์. 2533: 7-8) ดังนั้น จะต้องมีการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นการวางแผนงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการคาดคะเนและคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้ ลักษณะและจำนวนของ ทรัพยากร (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ. 2524: 2)

กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ประกอบด้วย กิจกรรม 6 กิจกรรม คือ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การคัดเลือก การจัดหา การคัดออก และการประเมิน ซึ่งการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเป็นกิจกรรมแรกในขั้นตอนของการดำเนินงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ. 2546: 164)

การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรของห้องสมุด เพราะจะทำให้ห้องสมุดมีหนังสือที่มีคุณภาพ ดังที่ ดร. รังกานาธาน บิดาแห่งบรรณารักษศาสตร์ ชาวอินเดีย ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานสำหรับการคัดเลือกหนังสือ คือ 1) หนังสือมีไว้ใช้ประโยชน์ (books are for use) 2) ผู้อ่านแต่ละคนมีหนังสือที่ตนจะอ่าน (every reader his book) 3) หนังสือทุกเล่มมีผู้อ่าน (every book its reader) 4) ประหยัด เวลาผู้อ่าน (save the time of the reader) และ 5) ห้องสมุดเป็นสิ่งที่มีชีวิตเติบโตได้ (a library is a growing organ) (Ranganathan. 1966: 88)

การคัดเลือกหนังสือที่มีประสิทธิภาพจะต้องสอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน นโยบายการคัดเลือกหนังสือ งบประมาณและเนื้อหาที่จัดเก็บของห้องสมุด และที่สำคัญต้องตรงตาม ความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด มิใช่จะกระทำ ได้โดยเพียงบรรณารักษ์ฝ่ายเดียวเท่านั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์ นักศึกษา บุคลากรอื่น ๆ รวมถึงผู้ใช้ห้องสมุดทั่วไป โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็น ผู้รับผิดชอบที่จะจัดการให้ห้องสมุดได้มีหนังสือที่ดีมีคุณภาพมาเพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งบุคคลสำคัญ ที่จะทำหน้าที่เลือกสรรหนังสือเข้าห้องสมุดได้ดีคืออาจารย์ผู้สอน เพราะถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละสาขาวิชา และเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการสอนและรู้ถึงความต้องการของนิสิตนักศึกษา อาจารย์จึงเป็นผู้มีบทบาทต่อการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุด เพราะฉะนั้นหน้าที่ที่สำคัญอีกอย่าง หนึ่งของอาจารย์นอกจากการสอน คือ การตรวจสอบว่าห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอสำหรับการเรียน การสอนในสาขาวิชานั้นๆ หรือไม่ ดังนั้นห้องสมุดควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด (นภลัย ทองปัน; และเทพี เฟิงพิณิจ. 2548: 1) เพราะการเลือกหนังสือโดยอาจารย์มีส่วนร่วมจะเป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชา และช่วยบรรณารักษ์ ทำหน้าที่พัฒนาหนังสือ (Sowards. 2002: 1) เพื่อให้หนังสือที่เลือกเข้ามาเป็นประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ใช้บริการของห้องสมุดต่อไป

กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดที่ห้องสมุดจัดขึ้น เพื่อให้อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วม จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ประการแรก อาจารย์จะต้องเห็นด้วยและมีความเชื่อมั่นต่อกิจกรรม ดังกล่าว และสิ่งสำคัญต้องเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ และมีเจตคติที่ดีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้า ห้องสมุด แต่เท่าที่ผ่านมามีจำนวนอาจารย์ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด มหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์ทั้งหมดในสถาบัน ทั้งที่ห้องสมุด เปิดโอกาสและมีช่องทางการคัดเลือกหนังสือให้กับอาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (สุประภา ศรีทอง. 2550: สัมภาษณ์) ซึ่งสาเหตุที่อาจารย์ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือได้อย่าง เต็มที่เนื่องจากอาจารย์ไม่ได้รับการประสานงาน/การประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องและชัดเจน ซึ่งการ ทำงานของห้องสมุดยังไม่มีกระบวนการทำงานในลักษณะเชิงรุก เป็นสาเหตุสำคัญที่อาจารย์ของ มหาวิทยาลัยยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการทำงานของห้องสมุดเท่าที่ควร (จิตติมา กันตนามัลลกุล. 2550: สัมภาษณ์; ปรชัญ ปราบปรปักษ์. 2550: สัมภาษณ์; ศิริพร สัจจนันท์. 2550: สัมภาษณ์) ซึ่งทั้งนี้หากห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ทราบเจตคติของอาจารย์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมใน

การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยแล้ว น่าจะส่งผลให้ห้องสมุดสามารถหาแนวทางที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสบการณ์การทำงาน
4. เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
5. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสบการณ์การทำงาน
6. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
7. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสบการณ์การทำงาน
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษานี้ จะทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการและพัฒนาการมีส่วนร่วมของอาจารย์ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 11 แห่ง ดังนี้ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 5) มหาวิทยาลัยมหิดล 6) มหาวิทยาลัยรามคำแหง 7) มหาวิทยาลัยศิลปากร 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 10) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 11) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 12,212 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 11 แห่ง จำนวน 399 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ที่กำหนดไว้ 375 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ดังนี้

1.1 กลุ่มสาขาวิชาหลัก

1.1.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

1.1.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1.1.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2 ประสบการณ์การทำงาน

1.2.1 1-10 ปี

1.2.2 11-20 ปี

1.2.3 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

2.2 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

ของรัฐ

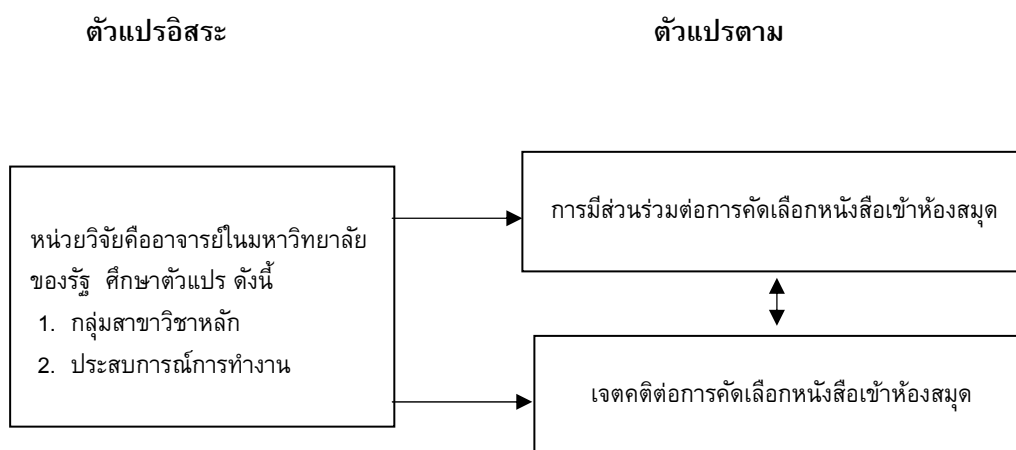
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **อาจารย์** หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ ซึ่งมีหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ 11 แห่ง
2. **มหาวิทยาลัยของรัฐ** หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐ 11 แห่ง ที่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
3. **ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ** หมายถึง หน่วยงานที่ให้บริการสารสนเทศ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11 แห่ง
4. **การมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือ** หมายถึง การที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ได้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัดขึ้นได้แก่ การคัดเลือกหนังสือในงานออก ร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดจัดขึ้น การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย หรือร้านจำหน่ายหนังสือ การเสนอรายชื่อหนังสือผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด การเสนอรายชื่อ หนังสือด้วยการแจ้งบรรณารักษ์หรือห้องสมุดโดยตรง การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือ หรือสำนักพิมพ์นำเสนอที่ห้องสมุด การคัดเลือกจากแค็ตตาล็อก (Catalog) ของสำนักพิมพ์ การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น และการคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำรา ภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น ซึ่งการเข้าร่วม กิจกรรมสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีข้อคำถามที่เป็นกิจกรรม การมีส่วนร่วมที่กล่าวข้างต้น การตอบโดยใช้แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
5. **เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดโดยรวมที่มีต่อ กระบวนการคัดเลือกหนังสือ ทั้งความสนใจ ความพึงพอใจ การเห็นความสำคัญและการเห็นคุณค่า ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด สามารถวัดได้โดยใช้แบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีข้อคำถามที่เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวข้างต้น มีข้อคำถามที่เป็นความรู้สึกทั้งด้านบวกและลบ โดยใช้แบบมาตรประมาณค่า 7 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. **กลุ่มสาขาวิชาหลัก** หมายถึง กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กลุ่ม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

7. ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง จำนวนปีในการสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้แบ่งประสิทธิภาพการทำงานเป็น 3 ช่วง คือ 1-10 ปี 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีปัญหามีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีปัญหามีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
5. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
6. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
7. การมีส่วนร่วมกับเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ
2. การคัดเลือกหนังสือ
3. กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
4. การมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัย
5. เจตคติของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ

ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Information materials มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ทรัพยากรสารสนเทศ ไว้ว่าดังนี้

นงนารถ ชัยรัตน์ (2542: 1) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง บรรดาวัสดุที่บันทึกข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นเหตุการณ์ ความคิด และประสบการณ์ของมนุษย์ โดยใช้ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ รหัสและอื่น ๆ ที่สื่อสารได้ และบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร โสตทัศนวัสดุ รวมตลอดทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม ซึ่งห้องสมุดได้คัดเลือกและจัดหาให้บริการแก่ผู้ใช้

ชาติศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2540: 1) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยในห้องสมุด เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร จุลสาร เป็นต้น รวมทั้งโสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ

ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ (2524: 1) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ (Printed materials) และมีไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (Nonprint) สิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ในห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ วารสาร จุลสาร ตันฉบับตัวเขียน สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานการประชุม เป็นต้น สื่อที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ได้แก่ โสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ วัสดุบันทึกเสียง สไลด์ फिल्मสตริป แผ่นโปร่งใส และรูปภาพ เป็นต้น ห้องสมุดจึงเป็นศูนย์รวมของทรัพยากรหลายประเภทหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเลือกใช้ได้ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง บรรดาวัสดุหรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่บันทึกข้อมูลข่าวสาร ความรู้ไว้ โดยใช้ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ รหัส เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุด สามารถเลือกใช้ได้ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของแต่ละบุคคล

ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ

สีปาน ทรัพย์ทอง (2546: 7-8) ได้แบ่งความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศเป็น 2 ด้าน คือ ความสำคัญต่อบุคคลและความสำคัญต่อสังคม

1. ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อบุคคล

1.1 ให้ความรู้และสติปัญญา ทรัพยากรสารสนเทศเป็นสื่อในการเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการของคนกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากที่ช่วยให้ทั้งความรู้ความคิดในแขนงวิชาต่าง ๆ บุคคลสามารถพัฒนาตนเองไม่ว่าจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือมีผู้ชี้แนะสั่งสอนโดยใช้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นเครื่องมือก็ตาม กล่าวได้ว่าบุคคลมีความงอกงามทางปัญญาโดยใช้ทรัพยากรสารสนเทศนั่นเอง

1.2 เสริมสร้างประสบการณ์ มีทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากที่บันทึกความหลากหลายของชีวิต ตลอดจนพฤติกรรมของคนในสถานการณ์ต่าง ๆ อาจเป็นประสบการณ์ที่ไม่ได้ประสบด้วยตนเองแต่สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของผู้อื่นทำให้บุคคลเข้าใจชีวิตมนุษย์ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1.3 เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ความฝันและจินตนาการทำให้มนุษย์มีความสุข จะเกิดขึ้นได้โดยมีทรัพยากรสารสนเทศเป็นสิ่งกระตุ้น เช่น หนังสือ นวนิยาย ภาพยนตร์ ดนตรี ล้วนเป็นตัวอย่างที่ดี และอาจเป็นแนวทางให้บุคคลนั้นใช้ความพยายามเพื่อจะเปลี่ยนความฝันและจินตนาการให้เกิดเป็นความจริงความฝันและจินตนาการเป็นพื้นฐานในการประดิษฐ์คิดค้น

2. ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อสังคม

2.1 เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจ ทรัพยากรสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในสังคมในการส่งต่อความรู้ ความคิด ชี้นำ โน้มน้าวสังคม และสร้างความเข้าใจ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมได้อย่างกว้างขวาง เช่น การถ่ายทอดค่านิยม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

2.2 สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของสังคมคือบุคคล หากในสังคมมีบุคคลที่มีภูมิปัญญาอันเกิดจากการศึกษาหาความรู้ทั้งในระบบและนอกระบบเป็นจำนวนมากย่อมช่วยให้สังคมนั้นเป็นสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน การพัฒนาสังคมโดยรวมให้เป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ วิทยาการ เทคโนโลยี ฯลฯ ย่อมทำได้เหมาะสม

2.3 เสริมสร้างระบบการศึกษา ทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย เช่น การใช้วีดิทัศน์ รูปภาพ ฯลฯ เพื่อประกอบการเรียนการสอน จนกระทั่งการศึกษาในระดับสูงขึ้นล้วนใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

เพื่อให้การศึกษาเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ และยังสามารถปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และ การศึกษาด้วยตนเองซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

จากความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าว ห้องสมุดในฐานะที่มีบทบาทสำคัญ ในการให้บริการสารสนเทศแก่สังคม จึงต้องมีการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มี คุณภาพและเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการไว้ในห้องสมุด และยังหมายรวมถึง ความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่กระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ อีกด้วย

การคัดเลือกหนังสือ

ความหมายของการคัดเลือกหนังสือ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การคัดเลือกหนังสือไว้ดังนี้ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ (2546: 164) ให้ความหมายของการคัดเลือกทรัพยากร สารสนเทศ ว่าเป็นกิจกรรมแรกในขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือก เป็นกระบวนการตัดสินใจเลือกทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน นโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

คุณหญิงแม่นมาส ชวลิต (2543: 167) ให้ความหมายของการเลือกหนังสือว่า หมายถึง การพยายามจัดหาหนังสือที่เหมาะสมแก่ผู้อ่านให้ถูกต้องตามจังหวะเวลา ทั้งนี้หมายความว่า ผู้คัดเลือกหนังสือจะต้องรู้จัก 1) ผู้ใช้หนังสือ 2) หนังสือที่จะเหมาะสมแก่ผู้ใช้ 3) ความพอใจที่ผู้ใช้ จะได้รับ หรือคุณค่าสูงสุดที่หนังสือจะให้แก่ผู้ใช้ได้

วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ (2539: 15) ให้ความหมายของการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ว่าหมายถึงการพิจารณาคัดสรรทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้บริการในห้องสมุด โดยคำนึงถึง นโยบาย และวัตถุประสงค์ในอันที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ตามความจำเป็นและ ความเหมาะสม

เคนเนดี (Kennedy. 2006: 33) ให้ความหมายของการคัดเลือกหนังสือว่า การคัดเลือกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในการจัดหาหนังสือเพิ่มเข้ามาในห้องสมุด และให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถใช้ได้

แฮร์รอด (Harrod. 1995: 79) ให้ความหมายของการคัดเลือกหนังสือว่า เป็นกระบวนการ การเลือกหนังสือสำหรับรวบรวมไว้ในห้องสมุด ภายใต้ขอบเขตของความสมดุลในปริมาณ ที่เพิ่มขึ้นของการจัดเก็บ

สปิลเลอร์ (Spiller. 1980: 82) ให้ความหมายของการคัดเลือกหนังสือว่า เป็นกระบวนการ การพิจารณาในการเพิ่มหนังสือเข้ามาในห้องสมุด ทั้งในเรื่องของปริมาณและการประเมินหนังสือแต่ ละชื่อเรื่องที่คัดเลือก หนังสือแต่ละเล่มจะมีเนื้อหาหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งผู้คัดเลือก จะต้องตรวจสอบและพิจารณาหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด

กล่าวโดยสรุป การคัดเลือกหนังสือหมายถึง กระบวนการพิจารณาและตัดสินใจ ในการจัดหาหนังสือเข้ามาในห้องสมุด ซึ่งผู้คัดเลือกจะต้องมีการพิจารณาถึงคุณค่าเนื้อหาของหนังสือแต่ละรายการให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการของห้องสมุด

ความสำคัญของการคัดเลือกหนังสือ

คุณหญิงแมนมาส ชวลิต (2543: 153) กล่าวว่า งานที่สำคัญที่สุดที่ห้องสมุดจะต้องทำ คือ การเลือกและจัดหาหนังสือสำหรับห้องสมุด เพราะหนังสือเป็นหัวใจของห้องสมุด ถ้าปราศจากหนังสือเสียแล้วห้องสมุดก็เกิดขึ้นไม่ได้ ห้องสมุดที่มีแต่หนังสือซึ่งล้าสมัย ไม่มีประโยชน์และไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ก็จะเป็นห้องสมุดซึ่งไร้ประโยชน์ นับวันแต่จะเสื่อมโทรมลงไปทุกที

ดังนั้นงานคัดเลือกหนังสือเป็นงานสำคัญมากอย่างหนึ่งในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานด้านนี้จะต้องพิจารณาเลือกเฉพาะหนังสือที่มีคุณค่าตรงกับ ความสนใจ และความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ถ้าหากเลือกไม่รอบคอบและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่ไม่มีคุณค่าหรือไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ นอกจากจะเป็นการสูญเสียอย่างมากแล้ว ยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเตรียม การดูแลรักษา และเนื้อที่ในการจัดเก็บอีกด้วย (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. 2540: 8)

การคัดเลือกหนังสือจึงเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างทรัพยากรห้องสมุด เพราะคุณค่าของห้องสมุด หรือศูนย์สารสนเทศนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของทรัพยากรแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับคุณภาพของทรัพยากรที่ได้รับการพิจารณาเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดีด้วย (นงนารถ ชัยรัตน์. 2542: 24)

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการคัดเลือกหนังสือ

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2540: 15-17) และนงนารถ ชัยรัตน์ (2542: 25-26) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปในการเลือกหนังสือ สรุปได้ว่า ดังนี้

1. เลือกหนังสือที่ให้ประโยชน์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของแต่ละแห่ง
2. เลือกหนังสือให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ให้ได้สัดส่วนสมดุลกันและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน (ถ้าเป็นห้องสมุดสถาบันการศึกษา)
3. พิจารณาเลือกหนังสือให้สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต
4. พิจารณาคูณค่าของหนังสือ โดยอาศัยหลักการประเมินคุณค่าหนังสือแต่ละประเภทมาประกอบการพิจารณา
5. เลือกหนังสือด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง
6. ไม่เลือกหนังสือที่เป็นพิษภัยต่อสังคมหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

7. ควรยึดหลักที่ว่า “ซื้อหนังสือที่มีคุณค่าน้อย แต่คนต้องการใช้มาก ดีกว่าซื้อหนังสือที่มีคุณค่าสูงแต่ไม่มีคนใช้”

8. ควรเลือกหนังสือที่ออกใหม่ ๆ ให้รวดเร็วทันใจและสม่ำเสมอ

9. คำนึงถึงเรื่องงบประมาณ และการจัดสรรเกี่ยวกับงบประมาณด้วย ถ้ามีงบประมาณจำกัดเลือกเฉพาะหนังสือที่ดีที่สุดและมีความจำเป็นมากน้อยตามลำดับ

การเลือกหนังสือนอกจากจะยึดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการเลือกหนังสือแล้ว บรรณารักษ์งานจัดหาควรศึกษาและดำเนินการดังนี้

1. สำรวจความสนใจในการอ่านของผู้ใช้ห้องสมุด เป็นเรื่องที่ต้องทำในอันดับแรก เพราะเสมือนหนึ่งการทำความรู้จักกับผู้มาใช้บริการห้องสมุด

2. ถ้าเป็นห้องสมุดสถาบันการศึกษา ต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การค้นคว้า การวิจัย และนโยบายของสถาบันนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ

3. จำนวนและประเภทของหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงไร เพียงพอหรือยัง สมดุลหรือไม่และคำนึงถึงมาตรฐานของห้องสมุดด้วย

4. แผนพัฒนาหรือโครงการในอนาคตของสถาบัน เช่น การเปิดสอนในสาขาวิชาใหม่ ๆ หรือการขยายการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อได้เตรียมจัดหาหนังสือให้พร้อม

5. งบประมาณ จะต้องพิจารณาจัดสรรแบ่งงบประมาณ เพื่อจัดซื้อหนังสือให้ได้สัดส่วนสมดุลกันในทุกสาขาวิชา ตามความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด

6. ขอความร่วมมือในการเลือกหนังสือจากผู้ร่วมงาน ครู อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ใช้ห้องสมุด การทำเช่นนี้นอกจากจะได้หนังสือที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่แล้วยังได้รับการสนับสนุนจากผู้ใช้อีกด้วย เพราะผู้ใช้ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการเลือกย่อมทำให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ

7. สำรวจตลาด ควรสำรวจตลาดให้ทั่วถึงก่อน จะได้ทราบว่าขณะนี้ท้องตลาดมีหนังสือแต่ละประเภทมากน้อยเพียงไร หนังสือประเภทเดียวกันมีนักเขียนมากน้อยเพียงไร เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคัดเลือกซื้อให้คุ้มค่าของเงินให้มากที่สุด

นโยบายการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุด

นโยบายการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุดมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นเครื่องบอกทางในการปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ สำหรับผู้ที่ทำการคัดเลือกหนังสือ เป็นหลักฐานในการพิจารณาเลือกหนังสือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดและความต้องการของสถาบัน ถ้าปราศจากนโยบายการเลือกแล้ว ผลที่ออกมาคือ หนังสือในห้องสมุดจะไม่มี ความสมดุลกัน และด้วยคุณค่ากว่าที่ควร (วัลลีย์ เพียรสถาพร. 2534: 10)

ห้องสมุดควรมีนโยบายการคัดเลือกหนังสือไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นการจำกัดขอบเขตของหนังสือตามความต้องการของสถาบัน ซึ่งซุติมา สัจจามันท์ (2523: 23-24) กล่าวว่านโยบายในการคัดเลือกหนังสือควรให้ความกระจ่างในเรื่องต่อไปนี้

1. ใครเป็นผู้คัดเลือก บรรณารักษ์หรืออาจารย์ หรือนักศึกษา หรือคณะกรรมการห้องสมุด หรือทุกฝ่ายร่วมมือ ความรับผิดชอบและอำนาจการพิจารณาตัดสินขั้นสุดท้ายควรอยู่ที่ใคร
2. วัตถุประสงค์ในการคัดเลือก
3. วิธีการเลือกและการพิจารณาคุณค่าของหนังสือ หลักเกณฑ์สำหรับการตัดสินความดีไม่ดีขึ้นของหนังสือ
4. ห้องสมุดจะเก็บรวบรวมหนังสือประเภทใดบ้าง
5. ห้องสมุดจะเน้นการจัดหาหนังสือในสาขาวิชาใด และครอบคลุมกว้างขวางโดยทั่วไปในสาขาวิชาใดบ้าง
6. ห้องสมุดจะจัดหาหนังสือสำหรับผู้่านระดับใด
7. จะจำกัดภาษาของสิ่งพิมพ์หรือไม่ ภาษาใดบ้าง
8. จะแบ่งงบประมาณสำหรับการจัดซื้อหนังสือในแต่ละสาขาอย่างไรบ้าง
9. ห้องสมุดจะซื้อหนังสือ ตำรา หนังสือหายาก หนังสือที่อยู่ในความนิยม อยู่นอกเหนือโครงการของสถาบันหรือไม่
10. ห้องสมุดจะซื้อหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง อย่างละกี่ฉบับ หนังสือประเภทใดบ้างที่จะซื้อซ้ำฉบับ
11. อื่น ๆ เช่น การปฏิบัติในกรณีที่ต้องเลือกหนังสือที่มีความเห็นขัดแย้งกับชนหมู่มาก หนังสือที่อาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น เรื่องเพศ เรื่องศาสนา เรื่องลัทธิการเมือง เป็นต้น

กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

อภัย ประกอบผล (2540: 85) กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศว่า คุณภาพของตำราและสาระทางวิชาการจะเกิดขึ้นได้เมื่อห้องสมุดมีวิธีการคัดเลือกที่ดี มีการตัดสินใจร่วมกันหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการในการคัดเลือก (Selection board) ขึ้นมาพิจารณา มีการประเมินหนังสือ/ตำราที่มีอยู่

คุณหญิงแมนมาส ขวลิขิต (2543: 153-154) กล่าวถึงผู้รับผิดชอบในการเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุดเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ ทั้งนี้ได้หมายความว่าบรรณารักษ์จะเป็นผู้เลือกหนังสือแต่ผู้เดียว โดยปกติตามที่ปฏิบัติกันตามห้องสมุดต่าง ๆ นั้น มีดังนี้

1. ห้องสมุดบางแห่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่คัดเลือกหนังสือ อาจจะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ในแผนกต่าง ๆ ของห้องสมุด (ถ้าเป็นห้องสมุดใหญ่) หรือบุคคลผู้เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย หรือหัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ใน

โรงเรียน เป็นต้น กรรมการแต่ละคนเป็นผู้คัดเลือกหนังสือในวิชาที่ตนเกี่ยวข้องและรู้จักดี เสนอแก่คณะกรรมการเมื่อคณะกรรมการอนุมัติแล้ว ก็มอบบัญชีหนังสือที่คณะกรรมการให้ชื่อแล้วนั้นให้แก่บรรณารักษ์ไปดำเนินการจัดซื้อต่อไป

2. บรรณารักษ์เลือกซื้อหนังสือ โดยอาศัยความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการจากผู้ซึ่งรู้วิชาต่าง ๆ เป็นอย่างดี ไม่มีการตั้งคณะกรรมการ แต่บรรณารักษ์อาจขอให้ผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้น ๆ เสนอรายชื่อหนังสือที่ควรซื้อ หรือบรรณารักษ์อาจจะจัดทำรายชื่อหนังสือขึ้น แล้วขอให้ผู้ที่รู้วิชานั้น ๆ ช่วยพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องอีกทีหนึ่ง

3. ห้องสมุดให้ผู้อ่านเสนอความต้องการในหนังสือบางเล่ม แล้วนำมาพิจารณาอีกทีหนึ่งว่า ควรซื้อหรือไม่

การคัดเลือกหนังสือเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ของห้องสมุด ซึ่งแต่เดิมบรรณารักษ์เป็นผู้คัดเลือกและตัดสินใจจัดซื้อด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจมีทั้งผลดีและผลเสีย ในส่วนที่เป็นผลดีคือ ห้องสมุดสามารถดำเนินการจัดหาหนังสือได้อย่างสะดวก และวางแผนการดำเนินงานได้เหมาะสมกับเวลาและงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับข้อเสียคือ หนังสือที่คัดเลือกโดยบรรณารักษ์นั้นอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการจัดหาหนังสือของห้องสมุด (นภลัย ทองปัน; และเทพี เพ็งพิณิจ. 2548: 7)

ปัจจุบันผู้เลือกหนังสือจะเป็นบุคคลหลายฝ่าย แต่ความรับผิดชอบทั่วไปจะอยู่ที่บรรณารักษ์ห้องสมุด ซึ่งไม่ได้หมายความว่าบรรณารักษ์เป็นผู้เลือกแต่ผู้เดียว เท่าที่ปฏิบัติกันในห้องสมุดส่วนใหญ่ผู้เลือกหนังสือจะประกอบด้วยบรรณารักษ์ห้องสมุด อาจารย์ และผู้ใช้ห้องสมุด ความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของบรรณารักษ์ที่จะจัดการให้ห้องสมุดได้มีหนังสือที่ดีเพิ่มเติมอยู่เสมอ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด มีความรู้เกี่ยวกับตลาดหนังสือ ติดตามโฆษณาเกี่ยวกับหนังสือและมีความรู้เกี่ยวกับหนังสือใหม่ ๆ ได้อย่างแม่นยำ ส่วนอาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่สอน จึงสามารถเลือกหนังสือได้อย่างถูกต้อง และลึกซึ้งในสาขาวิชานั้น ดังนั้นอาจารย์ควรจะมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเลือกหนังสือ ทั้งอาจารย์และบรรณารักษ์ต่างก็มีความสามารถและความเหมาะสมที่จะเป็นผู้เลือกหนังสือ แต่ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้เลือกหนังสือทั้งหมด จะเกิดปัญหาและข้อบกพร่อง หนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่สมดุลกัน และในบางสาขาวิชาอาจมีหนังสือที่ไม่ลึกซึ้งเหมาะกับผู้ใช้ ดังนั้นถ้าได้นำความรู้ความสามารถและทักษะของอาจารย์กับของบรรณารักษ์มาใช้ร่วมกัน จะทำให้การเลือกและการจัดหาหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

นภลัย ทองปัน และเทพี เพ็งพิณิจ (2548: 7) และอัมรัตน์ อนวัช (2543: 18-19) กล่าวว่า ห้องสมุดสามารถจัดกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ และงบประมาณที่ห้องสมุดต้องดำเนินให้เสร็จสิ้นตามที่ได้วางแผนในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. งานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปี เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ๆ ละประมาณ 1 ครั้ง โดยห้องสมุดเชิญบริษัทผู้จัดจำหน่ายหนังสือชั้นนำมาร่วมแสดงหนังสือ โดยห้องสมุดจะประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิตนักศึกษา มาร่วมคัดเลือกหนังสือ ซึ่งในช่วงการจัดกิจกรรมดังกล่าว ห้องสมุดจะจัดเตรียมรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้อาจารย์คัดเลือกเพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้บางครั้งอาจมีบริการสืบค้นหนังสือใหม่ทางออนไลน์ในบริเวณงานด้วย

2. การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านค้าที่จำหน่ายหนังสือ เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดร่วมกับศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านค้า เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้คัดเลือกและเสนอรายการหนังสือที่สนใจ เพื่อให้ห้องสมุดพิจารณาจัดซื้อได้ตลอดเวลาที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านค้าเปิดทำการ

3. การเสนอรายชื่อหนังสือผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดได้จัดทำเว็บไซต์สำหรับอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเสนอแนะรายชื่อหนังสือที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาให้บริการได้

4. การเสนอรายชื่อหนังสือด้วยการแจ้งบรรณารักษ์หรือห้องสมุดโดยตรง ห้องสมุดเปิดโอกาสให้ผู้ใช้เสนอแนะรายชื่อหนังสือได้ทางโทรศัพท์ จดหมาย หรือติดต่อบรรณารักษ์ฝ่ายบริการสารสนเทศ หรือบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้ตลอดเวลา ซึ่งห้องสมุดได้เตรียมแบบกรอกแจ้งความจำนงบริเวณจุดให้บริการต่าง ๆ ด้วย เมื่อฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้พิจารณาจัดซื้อหนังสือตามที่ผู้ใช้ได้เสนอแนะแล้ว ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะมีบันทึกหรือโทรศัพท์แจ้งผู้ใช้ให้ทราบผลการพิจารณาในขั้นต้น เมื่อได้รับหนังสือที่สั่งซื้อแล้ว และได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์เลขหมู่และจัดทำฐานข้อมูลเรียบร้อยแล้ว หน่วยบริการจ่าย-รับจะแจ้งให้ผู้ใช้ที่เสนอแนะมาใช้หนังสือได้ ซึ่งบริการนี้นับว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ได้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

5. การคัดเลือกหนังสือจากที่ร้านค้านำมาเสนอที่ห้องสมุด เนื่องจากการไปสำรวจแหล่งจำหน่ายหรือร้านค้าหนังสืออาจไม่สะดวก และปัญหาความไม่พร้อมบางประการ เช่น ปัญหาจราจร เป็นต้น บรรณารักษ์จึงตกลงกับร้านค้าให้จัดหนังสือเสนอแนะที่ห้องสมุด และเชิญอาจารย์มาคัดเลือก ณ ห้องสมุด

6. การคัดเลือกหนังสือจากแค็ตตาล็อกของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ หรือร้านค้า ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในปีหนึ่ง ๆ ห้องสมุดได้รับใบโฆษณารายชื่อหนังสือหลายสาขาวิชา จากร้านหนังสือหรือสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เป็นรูปเล่ม แผ่นปลิว คู่มือการสั่งซื้อ เป็นต้น ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดแยกเอกสารดังกล่าว และจัดส่งไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องกับรายชื่อหนังสือ เพื่อเสนอให้พิจารณาคัดเลือกจัดซื้อต่อไป

ผู้วิจัยได้สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพฯ จำนวน 11 แห่ง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้คณาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้บริการในห้องสมุด สามารถสรุปกิจกรรมดังกล่าวได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 กิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยของรัฐ

มหาวิทยาลัย	กิจกรรม	งานออกร้าน จำหน่ายหนังสือ ประจำปีที่ ห้องสมุดจัด	การคัดเลือก หนังสือ ณ ศูนย์ หนังสือของ มหาวิทยาลัย	การเสนอ รายชื่อหนังสือ ผ่านเว็บไซต์ ของห้องสมุด	การเสนอรายชื่อ หนังสือเพื่อการ จัดซื้อผ่าน ห้องสมุดโดยตรง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยมหิดล		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยรามคำแหง		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยศิลปากร		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		✓	✓	✓	✓
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง		✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร เหนือ		✓	✓	✓	✓
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์		✓	-	✓	✓

ตาราง 1 (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	กิจกรรม	การคัดเลือกหนังสือ ที่ร้านจำหน่ายนำมา เสนอที่ห้องสมุด	การเสนอหนังสือให้ ห้องสมุดจัดซื้อจาก แค็ตตาล็อก	การคัดเลือกหนังสือที่ ร้านจำหน่าย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี		-	✓	✓
มหาวิทยาลัยมหิดล		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยรามคำแหง		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยศิลปากร		✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		✓	✓	✓
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง		-	✓	✓
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร เหนือ		✓	✓	✓
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์		-	-	✓

การมีส่วนร่วมของอาจารย์ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด

ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 183-185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534: 67) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537: 182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็น การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ หรือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 237) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกันของสมาชิกในการประชุม หรือเพื่อตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ

ประเภทของการมีส่วนร่วม

ชำนาญ วงศ์วิจิตร (2545: 21-22) ได้สรุปประเภทของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง โดยผ่านหน่วยงานหรือองค์กรจัดตั้งของประชาชน
2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน
3. การมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟ (ชูชาติ พวงสมจิตร์. 2540: 11; อ้างอิงจาก Cohen & Uphoff. 1977. *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.* p. 6) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ
 - 1.1 การริเริ่มตัดสินใจ
 - 1.2 การดำเนินการตัดสินใจ

- 1.3 การตัดสินใจปฏิบัติ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ
 - 2.1 การสนับสนุนด้านทรัพยากร
 - 2.2 การบริหาร
 - 2.3 การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มี 2 ชนิด คือ
 - 3.1 ผลประโยชน์ทางสังคม
 - 3.3 ผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีภารกิจในลักษณะที่เป็นพหุกิจหรือสหกิจ ที่สังคมมอบหมายให้ต้องกระทำอยู่สี่ด้านคือการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งภารกิจทั้งสี่ด้านต้องอาศัยความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น และภารกิจสี่ประการข้างต้น จะสำเร็จลุล่วงไปได้ย่อมต้องอาศัยบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคนมีส่วนช่วยดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ถือว่าเป็นบุคลากรหลักที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ (ภัทรฤดี สุพัฒโสภณ. 2536: 2) โดยห้องสมุดจะต้องมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานทางด้านวิชาการ เพื่อให้อาจารย์ทำหน้าที่ในการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ห้องสมุดจึงต้องมีทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่า ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตร และตรงกับความต้องการของอาจารย์ และในปริมาณที่เพียงพอ ซึ่งห้องสมุดจะสามารถดำเนินการได้ดังกล่าว จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากอาจารย์เข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมตัดสินใจ ร่วมคิด มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติและรับผิดชอบ ในฐานะสมาชิกของห้องสมุดหรือผู้ใช้บริการของห้องสมุด การเปิดโอกาสให้อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์หรือผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการมากขึ้น เนื่องจากจะมีทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการ ซึ่งจะมีผลทำให้การบริการของห้องสมุดมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับลงทุน เนื่องจาก

1. ทำให้ห้องสมุดทราบถึงความต้องการของอาจารย์ สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ห้องสมุดจะมีทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของอาจารย์
3. อาจารย์จะมีความผูกพันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของห้องสมุดด้วย
4. ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างบรรณารักษ์และอาจารย์

เจตคติของอาจารย์ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด

ความหมายของเจตคติ

เจตคติตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า เจตคติ ไว้ว่าดังนี้

พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2548: 14) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง 1) แนวโน้มของการมีพฤติกรรมตอบสนองอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบ คือ การรู้คิด อารมณ์ และพฤติกรรม 2) แบบแผนพฤติกรรมการตอบสนองต่อบุคคล และสิ่งของในแนวทางที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการรู้คิด อารมณ์ และพฤติกรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 44-45) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง 1) ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากทีบุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ความรู้สึกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใด 2) บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ มีการกล่าวสนับสนุน ทำทงหน้าตาบอกความพึงพอใจ พฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออก หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2542: 2) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งในทางสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 106) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

รัฐจวน คำชิรพิทักษ์ (2538: 240) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกทางบวกหรือลบของบุคคลที่มีต่อคน วัตถุ สัตว์ สิ่งของ มโนคติ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากการเรียนรู้ หากมีสิ่งเร้าที่เหมาะสม

สุรางค์ โค้วตระกูล (2548: 246) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นอัสมาสัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าต่อคน ต่อวัตถุหรือความคิด ถ้ามีเจตคติบวกจะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติดลบจะหลีกเลี่ยง

สุชา จันทน์เอม (2536: 242) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึก ทำทีของบุคคลที่มีบุคคล วัตถุสิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งใน 2 ลักษณะ คือในทางบวกซึ่งเป็นความรู้สึกพึงพอใจจะมีพฤติกรรมที่จะกล้าเผชิญกับสิ่งนั้น หรือในทางลบซึ่งเป็นความรู้สึกตรงกันข้ามจะมีพฤติกรรมที่จะหลีกเลี่ยงต่อสิ่งนั้น

แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

อุทุมพร จามรมาน (2534: 246-247) ได้จำแนกแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติสามารถสรุปได้ว่ามีดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบเดียว แนวคิดนี้ให้หมายความว่าเจตคติมีมิติเดียวเป็นความรู้สึกที่สะท้อนถึงความชอบหรือไม่ชอบในสิ่งนั้น (บุคคล วัตถุ สัตว์ ปรากฏการณ์)

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ 2 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบด้านปัญญากับองค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์ประกอบด้านปัญญาหมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อเป้าหมายซึ่งจะเป็นตัวเสริม หรือขัดขวางการบรรลุผลของเจตคติของบุคคล ส่วนองค์ประกอบด้านความรู้สึกหมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลถูกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า

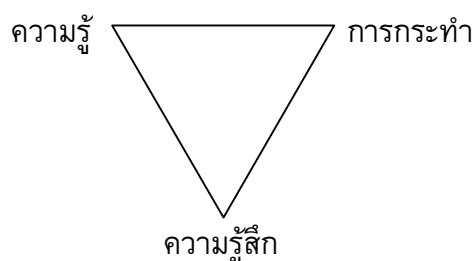
3. แนวคิดที่เกี่ยวกับ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมโดยที่องค์ประกอบแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

3.1 องค์ประกอบด้านปัญญา หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความคิด ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายหรือที่หมาย

3.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก หมายถึงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบต่อเป้าหมาย ความรู้สึกดังกล่าวมีทิศทาง (บวกหรือลบ) และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านปัญญานั้นคือ เช่น ถ้าเขามีความเชื่อว่าสิ่งนั้นดี ให้คุณ เขาก็มีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น

3.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงกิริยาหรือปฏิบัติการต่อที่หมายหรือแสดงท่าทีที่จะกระทำออกมา

บังอร ศรีดำ (2543: 38) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลปกติจะต้องประกอบด้วยอาการครบ 32 ประการ เช่นด้านกับรูปสามเหลี่ยมต้องประกอบด้วย 3 ด้าน สำหรับเจตคติ มีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ ซึ่งประกอบกันเป็นเจตคติของบุคคล ดังภาพประกอบ



ภาพประกอบ 2 รูปสามเหลี่ยมแสดงองค์ประกอบของเจตคติ

1. ด้านความรู้สึก การที่บุคคลจะมีเจตคติอย่างไร เช่น ชอบหรือไม่ชอบอะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้สึก เพราะความรู้สึกจะบ่งชี้ว่าชอบหรือไม่ชอบ เช่น ความรู้สึกชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครู เป็นต้น

2. ด้านความรู้ บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ว่าเคยรู้จักหรือเคยรับรู้มาก่อน มิฉะนั้นบุคคลไม่อาจกำหนดความรู้สึก หรือทำที่ว่าชอบหรือไม่ชอบได้ เช่น บุคคลที่บอกว่าชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครูนั้น จะต้องทราบเสียก่อนว่าครูมีบทบาทอย่างไร มีรายได้เท่าใด และจะก้าวหน้าเพียงใด มิฉะนั้นไม่อาจบอกถึงเจตคติของตนได้

3. ด้านพฤติกรรม บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรให้สังเกตจากการกระทำหรือพฤติกรรม ถึงแม้ว่าพฤติกรรมจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของเจตคติ แต่ยังมีความสำคัญน้อยกว่าความรู้สึก เช่น ยกมือไหว้หรือกล่าวคำว่าสวัสดิ แต่ในความรู้สึกจริง ๆ นั้น อาจมิได้เลื่อมใสศรัทธาเลยก็ได้

คุณลักษณะของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 249-250) ได้อธิบายคุณลักษณะของเจตคติไว้ว่า ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่ามีประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็จะมีเจตคติที่แตกต่างกันไปด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคล ที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้ และบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน ทิศทางของการประเมินคือลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วย ก็ถือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่า เป็นทิศทางในทางบวก และถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ เจตคติทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีเจตคตินั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกในทางไม่ดี

4. เจตคติมีความเข้ม คือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมาก ก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุด ก็แสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใด ทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายใน เป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออก ก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น

เจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออก เนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูคำคนอื่น นอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะถูกทำทายนก่อน

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออก จากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้น ต้องปรับปรุงให้เหมาะกับปทัสถานของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งไม่สามารถวัดได้โดยตรง การวัดเจตคติจึง เป็นการวัดอ้อม ซึ่งงานดา พูนลาภทวี (2545: 203-205) และวรรณดี แสงประทีปทอง (2544: 15-18) ได้แบ่งวิธีการที่ใช้ในการวัดเจตคติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตเป็นวิธีการวัดเจตคติโดยการศึกษาพฤติกรรม ของบุคคล ผู้สังเกตจะทำการบันทึกพฤติกรรมอย่างมีแบบแผน แล้วอนุมานเจตคติของบุคคลจาก พฤติกรรมที่แสดงออก การสังเกตเป็นวิธีที่ใช้ได้ง่ายแต่พฤติกรรมที่รวบรวมได้อาจเชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นการวัดเจตคติไม่นิยมใช้การสังเกตพฤติกรรมเพียงอย่างเดียวแต่จะใช้ควบคู่ไปกับวิธีการ สัมภาษณ์หรือวิธีการอื่น ๆ

2. การสัมภาษณ์ วิธีนี้เป็นการสนทนา สอบถามความคิดเห็นและความรู้สึกของบุคคล ซึ่งช่วยให้ทราบเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ผู้วัดเจตคติจะสอบถามและ พยายามให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับเป้าหมายเจตคติที่ต้องการศึกษา

3. การใช้แบบวัด การวัดเจตคติด้วยวิธีนี้เป็นการวัดเจตคติโดยใช้แบบวัดซึ่ง ประกอบด้วยข้อความคิดเห็นที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกของตนเองออกมา แบบวัดเจตคติ มีหลายแบบ เช่น แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone) ลิเคิร์ต (Likert) ออสกู๊ด (Osgood) ฟิชบินน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) เป็นต้น วิธีการวัดเจตคติด้วยการใช้แบบวัด สามารถเก็บรวบรวมเจตคติของกลุ่มบุคคลจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน ตลอดจนคะแนนเจตคติที่ ได้สามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในกลุ่มเดียวกัน แต่การวัดเจตคติวิธีนี้ต้องใช้เวลา ในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัด

4. การใช้เทคนิคการฉายออก การวัดเจตคติด้วยการใช้เทคนิคการฉายออก เป็นการ วัดเจตคติทางอ้อมที่มีสิ่งเร้ากระตุ้นให้ผู้ตอบสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนออกมา เช่น การต่อ ประโยคให้จบ วิธีนี้กำหนดคำหรือส่วนสำคัญของประโยคให้ตอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ การเล่า เรื่องจากภาพเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการวัดเจตคติของบุคคล วิธีการนี้ใช้รูปภาพเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคล แสดงออกความรู้สึกออกมาด้วยการเล่าเรื่องราวหรือเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้

การวัดเจตคติด้วยการใช้เทคนิคการฉายภาพออกเป็นวิธีการที่ง่าย และใช้วัดเจตคติ ของบุคคลหลายคนได้ในคราวเดียวกัน แต่วิธีการนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของข้อมูล คือ ผู้ตอบอาจตอบหรือแสดงความรู้สึกออกมาไม่ตรงกับความเป็นจริง นอกจากนี้การตีความหมาย

คำตอบที่ได้อาจคลาดเคลื่อน ถ้าผู้วัดเจตคติไม่มีความสามารถและประสบการณ์ในการตีความหมาย ข้อมูลที่ผู้ตอบบรรยายออกมา

5. การใช้บันทึกที่มีอยู่แล้ว การวัดเจตคติวิธีการนี้ผู้วัดเจตคติเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของบุคคลได้จากบันทึกที่มีอยู่แล้ว เช่น บันทึกการเข้าใช้บริการห้องสมุด บันทึกการยืมหนังสือในห้องสมุด เป็นต้น แต่การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของบุคคลจากบันทึกต่าง ๆ อาจมีข้อจำกัด เมื่อข้อมูลในแบบบันทึกที่มีอยู่ไม่สมบูรณ์ ตลอดจนบันทึกที่มีอยู่อาจไม่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการศึกษา

การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดเป็นหน้าที่สำคัญของบรรณารักษ์และบุคลากรของห้องสมุด ซึ่งการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดดังกล่าวบรรณารักษ์ไม่สามารถดำเนินการได้ตามลำพัง จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้ให้บริการ โดยเฉพาะอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพราะอาจารย์จะต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อาจารย์จึงเป็นผู้ที่ทราบความต้องการทางด้านเนื้อหาของหนังสือเป็นอย่างดี ดังนั้นห้องสมุดจะต้องดำเนินดำเนินการร่วมกับอาจารย์ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด และห้องสมุดจะดำเนินการได้ดีนั้น ห้องสมุดจะต้องทราบเจตคติของอาจารย์ที่มีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด และสามารถโน้มน้าวหรือปรับเปลี่ยนเจตคติที่ไม่ดีเป็นเจตคติที่ดีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ให้ได้ ห้องสมุดก็จะสามารถดำเนินการได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมีดังนี้ ไชวอดส์ (Sowards. 2002: Online) ศึกษาอัตราส่วนการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือของอาจารย์ในห้องสมุดวิทยาลัย โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ โดยศึกษาจากพฤติกรรมการคัดเลือกรายเดือนในรอบ 3 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ 46 คน จาก 5 ภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์ของวิทยาลัย คัดเลือกหนังสือจำนวน 5,047 รายการ ผลการศึกษาพบว่า คณาจารย์เกือบทุกคนมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือ แต่เป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่สมดุลกัน กล่าวคือ อาจารย์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมน้อย ขณะที่อาจารย์ส่วนน้อยกลับมีส่วนร่วมในการเลือกซื้อเป็นจำนวนมากกว่าแต่ละปี และอาจารย์มีการเลือกหนังสือแตกต่างกันในจำนวนชื่อเรื่อง แต่ละครึ่งของการเลือกทั้งการเลือกโดยบุคคลและการเลือกของแต่ละภาควิชา ประเด็นเหล่านี้ส่งผลต่อบรรณารักษ์ แผนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดทำให้จัดซื้อได้น้อย รวมทั้งกระทบต่อการวางแผนงบประมาณ การไหลของงานจัดหาไปสู่กระบวนการทางเทคนิคในการทำรายการและการมอบหมายงาน

ชู (Chu. 1997: Online) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ กลุ่มประชากรคือ บรรณารักษ์ จำนวน 12 คน อาจารย์จำนวน 36 คน ที่มหาวิทยาลัยของรัฐอิลลินอยส์ (Illinois State University) 30 แผนก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย และหาแนวทางที่จะทำให้เกิดความร่วมมือ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือการวิจัย โดยสอบถามในเรื่องการเข้าใจในบทบาทของตนเองต่องานการเลือกหนังสือ ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ในการเลือก ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และบรรณารักษ์มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อาจารย์ต้องการให้บรรณารักษ์จัดหาหนังสือที่อาจารย์เสนอ ในขณะที่บรรณารักษ์ต้องจัดหาหนังสือตามงบประมาณที่ได้รับ อาจารย์แต่ละสาขาวิชามีมุมมองต่อความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน โดยอาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการเลือกหนังสือเพื่อการสอนของตนเอง ในขณะที่บรรณารักษ์มีความตั้งใจในการสนับสนุนหลักสูตรการศึกษา เมื่ออาจารย์ไม่พบหนังสือหรืองานวิจัยที่ต้องการในห้องสมุดจะเกิดความรู้สึกในทางลบเกิดขึ้น นอกจากนี้ผลของการศึกษายังได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้ การสื่อสารที่ไม่ตรงกันระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ การขาดการสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้แก่อาจารย์ รวมทั้งเรื่องงบประมาณ ผลการวิจัยยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และห้องสมุดจะอยู่ในระบบตัวแทนห้องสมุด (System of library representative) เป็นการทำงานร่วมกันแต่เป็นไปในแบบสองทาง (Two-way-street) โดยทั้งสองฝ่ายต่างมีหลักการทำงานของตัวเอง และจะต้องมั่นใจในสิ่งที่ปฏิบัติก่อนที่จะลงมือทำ

วอลเดน (Walden. 1990: Online) ศึกษาการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดขนาดใหญ่ กรณีศึกษาอาจารย์วิชาภาษาเยอรมัน มหาวิทยาลัยมินนิโซตา (University of Minnesota) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์เกี่ยวกับการเลือกและจัดซื้อหนังสือ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ ซึ่งห้องสมุดเป็นผู้ควบคุมงบประมาณและจัดซื้อ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเพื่องานวิจัยของตนเองและเพื่อสนับสนุนรายวิชาที่อาจารย์สอนเท่านั้น รูปแบบการเลือกหนังสือ จะนำรายการหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะเข้าประชุมเพื่อให้คณะกรรมการเลือกหนังสือประจำห้องสมุดคณะ และนักบรรณานุกรมเฉพาะวิชา (Subject Bibliographer) ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมวิทยา พิจารณาหนังสือแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมและอยู่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ด้านแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเลือกหนังสือส่วนใหญ่จะใช้จากรายการบรรณานุกรม

ฮาร์เดสตี (Hardesty. 1986: 19-25) ศึกษาการเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุดระดับปริญญาตรี : การศึกษาเจตคติของคณาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐอินเดียนา (The State of Indiana) วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนามาตรที่จะใช้วัดเจตคติของคณาจารย์ที่มีต่อบทบาทของการศึกษาระดับปริญญาตรีของห้องสมุด 2) เพื่อใช้มาตรที่พัฒนาขึ้นมาตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและตัวแปรที่เกี่ยวข้องอาจารย์ทั้งที่เป็นส่วนตัวและวิชาการ 3) เพื่อตรวจสอบ

องค์ประกอบในเกณฑ์วัดเจตคติที่สร้างขึ้นที่ก่อให้เกิดเจตคติของห้องสมุดซึ่งได้ถูกวัดโดยมาตรนี้ กระบวนการในการทำวิจัยมี 6 ขั้นตอน คือ 1) เลือกและพัฒนาคำจำกัดนิยามที่เหมาะสมของคำต่าง ๆ ที่ใช้ 2) กำหนดและเลือกเกณฑ์ที่ตรงกับการวัดเพื่อใช้สร้างมาตรวัดเจตคติ 3) สร้างมาตรวัดขึ้นโดยยึดจากวรรณกรรมที่ศึกษา ประสบการณ์ส่วนตัว และการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ 4) คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการทดลองใช้และจากการพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยเลือกข้อที่ดีที่สุดมาตั้งเป็นคำถาม 5) นำแบบวัดเจตคติไปใช้ในภาคสนาม 6) นำข้อมูลที่ได้จากภาคสนามมาวิเคราะห์และแปลผล ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์คณาจารย์จำนวน 40 คน บรรณารักษ์จำนวน 7 คน คณาจารย์มาจากสาขาวิชาหลักได้แก่ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยศึกษาเจตคติในเรื่อง 1) การเรียนรู้การใช้ห้องสมุดควรจะเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี 2) ห้องสมุดควรเป็นสถานที่เงียบและสงบ 3) นักศึกษาที่ลงทะเบียนหลายวิชา น่าจะเป็นนักศึกษาที่เข้าใช้ห้องสมุดมาก 4) ยิ่งชั้นเรียนเล็กเท่าไร นักศึกษาก็จะใช้ห้องสมุดมากเท่านั้น 5) การอยู่ท่ามกลางหนังสือภายในห้องสมุด มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อตัวนักศึกษา ไม่ว่าเขาจะใช้หนังสือหรือไม่ 6) ขนาดของห้องสมุดบ่งบอกคุณภาพของมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนมากน้อยแค่ไหน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีเจตคติที่ชัดเจนต่อเรื่องประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดระดับปริญญาตรี โดยคณาจารย์ส่วนใหญ่มีเจตคติที่ว่าห้องสมุดที่มีขนาดใหญ่เป็นห้องสมุดที่ดีและมีคุณภาพ โดยไม่ได้คำนึงถึงทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุด

กู (Kuo. 2000: Online) ได้สำรวจการเลือกหนังสือของคณาจารย์ที่มหาวิทยาลัยคีน (Kean University) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลากหลายคณะวิชา การเสนอรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อของคณาจารย์ได้ปฏิบัติกันมานานแล้ว เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเลือกหนังสือของคณาจารย์เกี่ยวกับการเลือกให้กลุ่มผู้ใช้ วัตถุประสงค์ในการเลือก เกณฑ์ในการเลือกแหล่งข้อมูลที่คณาจารย์ใช้เลือก ผลการสำรวจพบว่า คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือมากที่สุด และพบว่า คณาจารย์เลือกหนังสือสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด โดยใช้รายการหนังสือของสำนักพิมพ์ และบทความปริทัศน์หนังสือของวารสารวิชาชีพเป็นแหล่งข้อมูลในการคัดเลือก

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์มีดังนี้

เสนห์ เข็มหนู (2528: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดและบทบาทของตนเองในการเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด ด้วยการใช้แบบสอบถามรวบรวมความคิดเห็นจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 213 คน โดยเป็นอาจารย์ที่มีและไม่มีส่วนร่วมในการเลือก

หนังสือในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 112 และ 101 คน ตามลำดับ แล้วเปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นโดยใช้ t-test และ ANOVA สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. อาจารย์ที่มี และไม่มีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด เห็นความสำคัญของบทบาทของห้องสมุดแตกต่างกัน แต่เห็นความสำคัญของบทบาทของตนเองในการเลือกหนังสือให้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

2. อาจารย์ที่มีความแตกต่างกันในด้านคณะวิชาที่สังกัด ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เห็นความสำคัญของบทบาทของห้องสมุด และบทบาทของตนเองในการเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

วัลลีย์ เพียรสถาพร (2534: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการในการใช้หนังสือของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อศึกษาการใช้บริการเสนอแนะหนังสือจากสำนักหอสมุดกลางของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง และศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการใช้บริการเสนอแนะหนังสือจากสำนักหอสมุดกลาง เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดให้บริการเสนอแนะหนังสือของงานคัดเลือกหนังสือและสิ่งพิมพ์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่มองว่ามีการจัดบริการเสนอแนะหนังสือใหม่ และเคยใช้บริการเสนอแนะหนังสือ โดยใช้รูปแบบการเสนอแนะหนังสือในลักษณะการคัดเลือกและเสนอแนะด้วยตนเอง และต้องการให้จัดส่งรายการหนังสือภาษาต่างประเทศไปยังภาควิชาต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนอาจารย์ส่วนน้อยที่ไม่เคยใช้บริการเสนอแนะหนังสือ เพราะไม่ทราบรายชื่อหนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ทำการสอน และไม่มีหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน อาจารย์มีความต้องการให้ห้องสมุดจัดส่งรายการภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยไปยังภาควิชาในระดับมาก

อัมรินทร์ อนวัช (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการและเปรียบเทียบความต้องการของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เคยใช้และไม่เคยใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศตลอดจนศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้อาจารย์ไม่มาใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คืออาจารย์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงคณะต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในกระบวนวิชาต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 325 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่าสถิติที่ต้องการ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เคยใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ และมีความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านบริการในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่ไม่เคยใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ ระบุเหตุผลว่าไม่เคยได้รับแบบฟอร์มบัตรเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดในระดับมาก และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

สุภัทราภรณ์ กุลภา (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ รูปแบบ และปัญหาในการมีส่วนร่วม รวมไปถึงแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

ความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์ในการเลือกหนังสือของห้องสมุดคณะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จาก 16 คณะ จำแนกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา คือ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยี จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากอาจารย์จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 75.75 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดหาเข้าห้องสมุดคณะ โดยมีความถี่ในการเลือกหนังสือภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ปัญหาที่อาจารย์ประสบคือ ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสืออย่างต่อเนื่อง และห้องสมุดคณะมีงบประมาณจำกัดจึงจัดหาหนังสือที่อาจารย์เสนอเพียงบางรายการเท่านั้น แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่อาจารย์มีความต้องการในระดับมาก คือ อาจารย์แต่ละคนสามารถมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือได้อย่างอิสระ โดยเว็บไซต์ห้องสมุดคณะมีรายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุดและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ บรรณารักษ์ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์เพื่อเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดคณะผ่านภาควิชา และห้องสมุดคณะจัดส่งแบบฟอร์มพร้อมรายชื่อหนังสือที่เสนอให้ห้องสมุดจัดซื้อผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

นภลัย ทองปัน และเทพี เพ็งพินิจ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการคัดเลือกหนังสือของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกี่ยวกับนโยบายการจัดหาทรัพยากร วิธีการ และรูปแบบการคัดเลือกหนังสือที่สำนักหอสมุดดำเนินการในปัจจุบัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งไปยังอาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้วยการสุ่มเป็นจำนวน 598 คน และได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 64.4 ของจำนวนตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดในการที่สำนักหอสมุดเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกและเสนอแนะทรัพยากรห้องสมุดเพื่อให้การจัดหาทรัพยากรห้องสมุดตรงกับความต้องการของผู้ใช้เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกพบว่าอาจารย์เห็นด้วยกับนโยบายการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อทรัพยากรห้องสมุด และเห็นว่าอาจารย์เป็นผู้ที่มีสิทธิ์คัดเลือกหนังสือมากที่สุด รองลงมาคือ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิตบัณฑิตศึกษา นิสิตระดับปริญญาตรี บรรณารักษ์ และผู้ใช้ทั่วไป สำหรับรูปแบบกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือที่สำนักหอสมุดจัดขึ้นมี 4 กิจกรรม นั้น พบว่าอาจารย์เคยร่วมกิจกรรมการจัดแสดงหนังสือวิชาการประจำปีมากที่สุด (ร้อยละ 78.8) ส่วนกิจกรรมอื่น อาจารย์เคยร่วมกิจกรรมน้อยมาก สาเหตุที่อาจารย์ไม่เคยร่วมกิจกรรมการเสนอแนะหนังสือต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมดังกล่าว ยกเว้นกิจกรรมการจัดแสดงหนังสือวิชาการประจำปี ที่อาจารย์ซึ่งไม่เคยร่วมกิจกรรมตอบว่าเนื่องจากยังไม่มีเวลาจำเป็นต้องใช้หนังสือจึงยังไม่เข้าร่วมกิจกรรม

สมจิต รัตนสวนจิกร (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใน 2 ด้าน คือ ด้านการแนะนำสั่งซื้อ และด้านการบริจาค กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการที่เป็นอาจารย์ และนิสิต จำนวน 762 คน เป็น

อาจารย์ 17 คน นิสิตระดับปริญญาตรี 640 คน นิสิตระดับปริญญาโท 99 คน นิสิตปริญญาเอก 6 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนิสิตมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศเข้าสำนักวิทยบริการ เพราะทรัพยากรสารสนเทศมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า การสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ให้มีความสะดวกรวดเร็วและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนงบประมาณและการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จิตติมา กลิ่นทอง (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์ในการบริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความต้องการของอาจารย์ต่อความร่วมมือจากบรรณารักษ์ ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ต่อความต้องการความร่วมมือของอาจารย์ (2) ความต้องการของบรรณารักษ์ต่อความร่วมมือจากอาจารย์ ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความต้องการความร่วมมือของบรรณารักษ์ และ (3) รูปแบบที่เหมาะสมของความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์ ในการบริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ กลุ่มตัวอย่างคือ 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จำนวน 192 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบจัดชั้น 2) บรรณารักษ์ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 13 คน 3) ผู้บริหารระดับรองอธิการบดี วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จำนวน 1 คน และคณบดี 5 คณะวิชา จำนวน 5 คน รวม 6 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า (1) อาจารย์และบรรณารักษ์ต้องการความร่วมมือโดยรวมระดับมาก (2) บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือได้น้อยกว่าความต้องการของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจารย์ให้ความร่วมมือได้น้อยกว่าความต้องการของบรรณารักษ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) รูปแบบที่เหมาะสมของความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์คือ มีการบริหารจัดการระดับกลยุทธ์ ระดับการจัดการ และระดับปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูงกำหนดนโยบายให้มีความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์ คณะกรรมการสำนักหอสมุดกลางส่งเสริมและติดตามนโยบายความร่วมมือ ผู้บริหารสำนักหอสมุดกลางกำหนดให้มีบรรณารักษ์ประสานงาน คณบดีส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและใช้บริการห้องสมุด และบรรณารักษ์พัฒนาบทบาทและความรู้ความสามารถด้านการวิจัย ภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความร่วมมือระหว่างอาจารย์

และบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือน้อย และมีวัตถุประสงค์ในการเลือกหนังสือเพื่องานวิจัยของตนเอง และเพื่อสนับสนุนรายวิชาที่สอน

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และปัญหาในการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีความแตกต่างกันในด้านคณะวิชาที่สังกัด ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดไม่แตกต่างกัน และเห็นด้วยเกี่ยวกับนโยบายการจัดหาทรัพยากร ด้านความต้องการการมีส่วนร่วม อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดส่งรายการหนังสือและแบบฟอร์มเสนอแนะไปยังคณะวิชาในระดับมาก ด้านปัญหาในการคัดเลือกหนังสือ ส่วนใหญ่อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ และไม่เคยได้รับแบบฟอร์มเสนอแนะรายการหนังสือ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 11 แห่ง ดังนี้

- 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 5) มหาวิทยาลัย มหิดล 6) มหาวิทยาลัยรามคำแหง 7) มหาวิทยาลัยศิลปากร 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 10) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 11) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 12,212 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่สุ่มมาจากประชากรข้างต้นจำนวน 399 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ที่กำหนดไว้ 375 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยยึดตามตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มสาขาวิชาหลัก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ตลอดจนกิจกรรมกรรมการคัดเลือกหนังสือ ปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมในการคัดเลือก

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมาตรวัด

เจตคติ

4. สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยข้อมูลจากข้อที่ 1-3 และคำนึงถึงความมุ่งหมาย

ของการศึกษาค้นคว้า แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คณะวิชาที่สังกัด วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือของอาจารย์ที่ห้องสมุดจัดขึ้น ประกอบด้วย 8 กิจกรรม คือ 1) งานออกจำหน่ายหนังสือประจำปี ที่ห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการ ในมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ปฏิบัติงานอยู่เป็นผู้จัด 2) การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ปฏิบัติงาน 3) การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด 4) การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง 5) การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด 6) การเสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากเค็ตตะล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ 7) การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น 8) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเซียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของอาจารย์ต่อการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นปัญหาต่อการหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ จำนวน 19 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จำนวน 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น (เจตคติ) ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ จำนวน 18 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบวัดเจตคติประมาณค่า 7 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด, เห็นด้วยปานกลาง, เห็นด้วยน้อยที่สุด, ไม่แน่ใจ, ไม่เห็นด้วยน้อยที่สุด, ไม่เห็นด้วยปานกลาง และไม่เห็นด้วยมากที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิห้องสมุดจำนวน 3 คน ตรวจสอบหาค่าความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ได้แก่ 1) นางเพ็ญแข ประจงใจ ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 ฝ่ายวิเคราะห์และพัฒนา สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2) นางมณฑนา เจริญแพทย์ ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ 3) นางสาวดี สุขอนันต์ ตำแหน่งบรรณารักษ์ชำนาญการ 8 ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Index Objective Congruency) และตั้งเกณฑ์ว่าถ้าค่า IOC เกิน 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ และเมื่อคำนวณค่า IOC แล้วพบว่าทุกข้อเกิน 0.5 ทั้งสิ้น แต่มีบางข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำปรับเปลี่ยนและแก้ไขข้อความ จากนั้นนำมาปรึกษาประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 4 แห่ง แห่งละ 10 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อวัดหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งในการวัดจะวัดโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α – Coefficient) โดยจะกำหนดให้ได้ค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.75 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพ และสามารถที่จะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามต่อไปได้ ซึ่งจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ มีคำถามทั้งหมด 19 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.93

ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ มีคำถามทั้งหมด 12 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.95

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ มีคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

แสดงว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มีค่าความเที่ยงผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยได้

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อขอให้นำไปใช้เป็นแบบสอบถามจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีทุกคณะวิชาในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 11 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. จัดทำหนังสือแนะนำตัว พร้อมชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการแจกแบบสอบถามแนบไปพร้อมกับหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยฯ ออกให้
3. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผ่านสำนักงานคณบดีของคณะวิชาของทุกมหาวิทยาลัยทั้ง 11 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 608 ฉบับ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2551 จนถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2551 เป็นเวลาทั้งสิ้น 39 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 315 ฉบับ แต่เนื่องจากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครือข่ายและมอร์แกน จะต้องได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 375 คน ผู้วิจัยจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมรอบที่สองจำนวน 150 ฉบับ ในช่วงระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2551 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2551 เป็นเวลาทั้งสิ้น 30 วัน ได้รับแบบกลับคืนมา 91 ฉบับ ได้แบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 406 ฉบับ และเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 399 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 399 ฉบับ มาบันทึกข้อมูลลงโปรแกรม SPSS แล้วดำเนินการวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์
2. ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ และตอนที่ 5 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

ตอนที่ 3 และ 4 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จะกำหนดค่าน้ำหนักการตอบ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	5 คะแนน
มาก	กำหนดค่าน้ำหนักให้	4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	3 คะแนน
น้อย	กำหนดค่าน้ำหนักให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	1 คะแนน

จากนั้นนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละข้อ การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึงการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึงการมีส่วนร่วมในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึงการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึงการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึงการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท์ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบข้อความทางบวกและทางลบ ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2545: 223-231)

ข้อความทางบวก

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	7	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	6	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	5	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดค่าน้ำหนักให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	1	คะแนน

ข้อความทางลบ

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	1	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	3	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดค่าน้ำหนักให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	5	คะแนน
ไม่เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักให้	6	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักให้	7	คะแนน

จากนั้นนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละข้อ การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

1.00 – 2.99	หมายถึงมีระดับเจตคติต่ำ
3.00 – 4.99	หมายถึงมีระดับเจตคติด้านกลาง
5.00 – 7.00	หมายถึงมีระดับเจตคติสูง

3. ค่าสถิติ F-test ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด และเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน และถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method)

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม กับเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ โดยใช้โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปล ความหมาย ดังนี้ (มุกดา ตันชัย. 2549: 33)

0.80 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.60 ถึง 0.80	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.40 ถึง 0.60	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.20 ถึง 0.40	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.20 หรือต่ำกว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
วท.	แทน	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วส.	แทน	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มส.	แทน	สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
4. เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
5. ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
6. เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
7. เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
8. เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
9. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏดังตาราง 2

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.13) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 52.13) มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ (ร้อยละ 47.37) และมีประสบการณ์การทำงาน 1-10 (ร้อยละ 42.09)

2. การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. งานออกกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการ ในมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นผู้จัด		
1.1 เคย	301	75.4
1.2 ไม่เคย	98	24.6
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
1.2.1 ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมนี้	47	47.96
5.2.4 ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด	46	46.94
1.2.3 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	6	6.12
1.2.4 ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม	20	20.41
1.2.5 ห้องสมุดของหน่วยงานที่สังกัดไม่มีกิจกรรมนี้	19	19.39
2. การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานอยู่		
2.1 เคย	210	52.6
2.2 ไม่เคย	189	47.4
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
2.2.1 ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมนี้	105	55.55
2.2.2 ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด	71	37.57
2.2.3 มหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานไม่มีศูนย์หนังสือ	24	12.70

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
2.2.4 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	10	5.29
2.2.5 ไม่มีเวลา	15	7.94
2.2.6 อื่น ๆ (เช่น ศูนย์หนังสือไม่มีหนังสือที่ต้องการ, คัดเลือกจากแหล่งอื่น ๆ แล้ว)	6	3.17
3. การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด		
3.1 เคย	79	19.8
3.2 ไม่เคย	320	80.2
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
3.2.1 ไม่ทราบว่ามีการกิจกรรมนี้	235	73.44
3.2.2 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	35	10.94
3.2.3 ไม่มีเวลา	54	16.87
3.2.4 อื่น ๆ (เช่น ใช้วิธีการอื่น ๆ สะดวกกว่า, ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น)	14	4.37
4. การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง		
4.1 เคย	278	69.7
4.2 ไม่เคย	121	30.3
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
4.2.1 ไม่ทราบว่ามีการกิจกรรมนี้	36	29.75
4.2.2 ไม่เคยได้รับแบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อหนังสือ	48	39.66
4.2.3 มีอาจารย์ท่านอื่นในคณะวิชาทำหน้าที่เลือกแล้ว	41	33.88
4.2.4 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	16	13.22
4.2.5 อื่น ๆ (ไม่มีเวลา)	1	0.83
5. การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด		
5.1 เคย	257	64.4
5.2 ไม่เคย	142	35.6
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
5.2.1 ไม่ทราบว่ามีการกิจกรรมนี้	60	42.55

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
5.2.2 ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด	54	38.03
5.2.3 ไม่มีเวลามาคัดเลือกหนังสือ	21	14.79
5.2.4 มีอาจารย์ท่านอื่นในคณะวิชาทำหน้าที่เลือกแล้ว	36	25.35
5.2.5 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	11	7.75
5.2.6 อื่น ๆ (ไม่มีหนังสือที่ต้องการ)	2	1.41
6. เสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ		
6.1 เคย	216	54.1
6.2 ไม่เคย	183	45.9
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
6.2.1 ไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์นี้	78	42.62
6.2.2 ไม่ได้รับแค็ตตาล็อก	89	48.63
6.2.3 แค็ตตาล็อกที่ได้รับล้าสมัยและไม่มีรายการหนังสือที่ต้องการ	10	5.46
6.2.4 ไม่มีเวลาสืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ	46	25.14
6.2.5 อื่น ๆ (ต้องการดูตัวเล่มจริง)	2	1.09
7. การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น		
7.1 เคย	152	38.1
7.2 ไม่เคย	247	61.9
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
7.2.1 ไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์นี้	121	48.99
7.2.2 ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด	111	44.94

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
7.2.3 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	25	10.12
7.2.4 ไม่สะดวกในการเดินทาง	52	21.05
7.2.5 อื่น ๆ (ไม่มีหนังสือที่ต้องการ)	1	0.40
8. การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำรา ภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น		
8.1 เคย	141	35.3
8.2 ไม่เคย	258	64.7
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม*		
8.2.1 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้	119	46.12
8.2.2 ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือ จากห้องสมุด	101	39.15
8.2.3 ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ	39	15.21
8.2.4 ไม่สะดวกในการเดินทาง	63	24.42
8.2.5 อื่น ๆ (ไม่มีหนังสือที่ต้องการ)	2	0.77

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 3 แสดงว่าอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมดมี 5 กิจกรรม คือ งานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัด (ร้อยละ 75.4) การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง (ร้อยละ 69.7) การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด (ร้อยละ 64.4) เสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ (ร้อยละ 54.1) และการคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 52.6)

ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุดมี 3 กิจกรรม ตามลำดับ คือ กิจกรรมการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด (ร้อยละ 19.8) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น (ร้อยละ 35.3) และการคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น (ร้อยละ 38.1)

สำหรับเหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในกิจกรรมการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด คือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้ (ร้อยละ 73.44) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊กส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊กส์เน็ต เป็นต้น คือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้ (ร้อยละ 46.12) การคัดเลือกหนังสือร้านหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น คือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้ (ร้อยละ (48.99)

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลปรากฏดังตาราง 4-6

ตาราง 4 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	2.92	1.18	ปานกลาง
2.	ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	2.82	1.24	ปานกลาง
3.	ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ล้มกำหนดการ	2.86	1.25	ปานกลาง
4.	ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง	3.02	1.29	ปานกลาง
5.	ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก	3.12	1.28	ปานกลาง
6.	แค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดส่งให้อาจารย์ไม่ทันสมัย	2.73	1.13	ปานกลาง
7.	แค็ตตาล็อกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน	2.88	1.10	ปานกลาง
8.	อาจารย์ไม่ได้รับแบบฟอร์มการเสนอรายชื่อหนังสือ	2.90	1.33	ปานกลาง
9.	ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก	3.11	1.30	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
10.	เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผล ทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ	3.09	1.16	ปานกลาง
11.	อาจารย์ไม่มีเวลาเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัด	2.89	1.17	ปานกลาง
12.	อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ	2.77	1.16	ปานกลาง
13.	อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดูข้อมูลหนังสือใหม่ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์/ร้านจำหน่ายหนังสือ	2.92	1.13	ปานกลาง
14.	อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ	2.96	1.10	ปานกลาง
15.	ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณี หนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย	3.03	1.16	ปานกลาง
16.	หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเฉพาะ ไม่มีประโยชน์ต่อวงกว้าง จึงไม่กล้าเสนอให้จัดซื้อ	2.86	1.12	ปานกลาง
17.	หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอที่ห้องสมุด เพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือกด้วยตนเอง มักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ	2.96	1.01	ปานกลาง
18.	ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด	3.07	1.11	ปานกลาง
19.	ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร	3.35	1.23	ปานกลาง
รวม		2.96	.77	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาต่อการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออาจารย์มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมี 7 ข้อ ตามลำดับต่อไปนี้ อันดับแรก คือ ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร ($\bar{x} = 3.35$) ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก ($\bar{x} = 3.12$) ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก

($\bar{x} = 3.11$) เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผลทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ ($\bar{x} = 3.09$) ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด ($\bar{x} = 3.07$) ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณี หนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย ($\bar{x} = 3.03$) และไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง ($\bar{x} = 3.02$)

ตาราง 5 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และในข้อที่พบความแตกต่าง

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F
		วท.	วส.	มส.	
1.	ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 2.58 ^b	2.85 ^b	3.30 ^a	14.024*
2.	ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 2.39 ^{b1/b2}	2.77 ^{a2/b1}	3.27 ^{a1}	19.043*
3.	ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ลืมหันการกำหนดการ	$\bar{x}$ 2.54 ^b	2.90	3.13 ^a	8.081*
4.	ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง	$\bar{x}$ 2.78 ^b	2.83 ^b	3.39 ^a	9.929*
5.	ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก	$\bar{x}$ 3.11	2.98	3.27	1.835
6.	แค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดส่งให้อาจารย์ไม่ทันสมัย	$\bar{x}$ 2.77	2.54	2.87	2.973
7.	แค็ตตาล็อกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน	$\bar{x}$ 2.78	2.73 ^b	3.09 ^a	4.431*
8.	อาจารย์ไม่ได้รับแบบฟอร์มการเสนอรายชื่อหนังสือ	$\bar{x}$ 2.57 ^b	2.89	3.21 ^a	8.212*

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือก หนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F	
		วท.	วส.	มส.		
9.	ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่ อาจารย์คัดเลือก	$\bar{x}$	2.97 ^b	2.97 ^b	3.37 ^a	4.480
10.	เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุด ใช้เวลานานในการแจ้งผล ทำให้ไม่สนใจ ให้ความร่วมมือ	$\bar{x}$	2.98	2.93 ^b	3.32 ^a	4.750*
11.	อาจารย์ไม่มีเวลาเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรม การคัดเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัด	$\bar{x}$	2.55 ^b	2.95 ^a	3.15 ^a	9.445*
12.	อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ	$\bar{x}$	2.37 ^{b1/b2}	2.76 ^{b1/a2}	3.14 ^{a1}	16.153*
13.	อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดู ข้อมูลหนังสือในเว็บไซต์ของ สำนักพิมพ์/ ร้านจำหน่ายหนังสือ	$\bar{x}$	2.58 ^b	2.90 ^b	3.24 ^a	12.141*
14.	อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือ ใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ	$\bar{x}$	2.64 ^b	2.98 ^a	3.25 ^a	11.081*
15	ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ ทราบในกรณี หนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย	$\bar{x}$	2.77 ^b	2.92 ^b	3.36 ^a	9.892*
16.	หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเฉพาะ ไม่มี ประโยชน์ต่อวงกว้าง จึงไม่กล้าเสนอให้ จัดซื้อ	$\bar{x}$	2.82	2.83	2.91	0.301
17.	หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอ ที่ห้องสมุด เพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือก ด้วยตนเอง มักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ ตรงการ	$\bar{x}$	2.86	2.86	3.15	4.022*
18.	ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือก หนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย หรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุด กำหนด	$\bar{x}$	2.79 ^b	3.14 ^a	3.26 ^a	6.488*

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F	
		วท.	วส.	มส.		
19.	ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร	$\bar{x}$	3.34	3.20	3.49	1.886
	รวม	$\bar{x}$	2.75 ^b	2.89 ^b	3.22 ^a	14.645*

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

a, b หมายถึง อักษรดังกล่าวกำกับที่ค่าเฉลี่ยใด แสดงว่าค่าเฉลี่ยนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า

จากตาราง 5 แสดงว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่สอนกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดที่แตกต่างกัน 15 ข้อ จาก 19 ข้อ ดังนี้

1) ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

2) ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และปัญหาข้อดังกล่าวอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพด้วย

3) ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ล้มกำหนดการ โดยกลุ่มอาจารย์ที่สอนในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4) ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

5) แคมปัสเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

6) อาจารย์ไม่ได้รับแบบฟอร์มการเสนอรายชื่อหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7) ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

8) เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผล ทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

9) อาจารย์ไม่มีเวลาเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัด โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

10) อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

11) อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดูข้อมูลหนังสือใหม่ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์/ร้านจำหน่ายหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

12) อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

13) ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

14) หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอที่ห้องสมุดเพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือกด้วยตนเอง มักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

15) ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย

หรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 6 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ แต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในข้อที่พบความแตกต่าง

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ประสบการณ์การทำงาน			F
		1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	
1.	ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 3.24 ^a	2.75 ^b	2.62 ^b	11.884*
2.	ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 3.14 ^a	2.57 ^b	2.61 ^b	10.032*
3.	ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ลืมหัดกำหนดการ	$\bar{x}$ 3.14 ^a	2.65 ^b	2.66 ^b	7.397*
4.	ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง	$\bar{x}$ 3.28 ^a	2.95	2.69 ^b	7.451*
5.	ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก	$\bar{x}$ 3.43 ^a	3.08	2.71 ^b	10.997*
6.	แค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดส่งให้อาจารย์ไม่ทันสมัย	$\bar{x}$ 2.96 ^a	2.65	2.47 ^b	6.763*
7.	แค็ตตาล็อกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน	$\bar{x}$ 3.08 ^a	2.73 ^b	2.72 ^b	5.055*
8.	อาจารย์ไม่ได้รับแบบฟอร์มการเสนอรายชื่อหนังสือ	$\bar{x}$ 3.06	2.86	2.70	2.582*
9.	ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก	$\bar{x}$ 3.32 ^a	3.06	2.85 ^b	4.745*

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ประสบการณ์การทำงาน			F
		1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	
10.	เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้วห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผลทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ	$\bar{x}$ 3.32 ^a	3.06	2.76 ^b	8.410*
11.	อาจารย์ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 3.02	2.75	2.84	1.908
12.	อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ	$\bar{x}$ 2.84	2.65	2.78	0.912
13.	อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดูข้อมูลหนังสือใหม่ ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์/ร้านจำหน่ายหนังสือ	$\bar{x}$ 2.95	2.85	2.95	0.318
14.	อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ	$\bar{x}$ 3.12	2.85	2.83	3.319*
15.	ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย	$\bar{x}$ 3.14	3.02	2.86	2.030
16.	หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเฉพาะ ไม่มีประโยชน์ต่อวงกว้าง จึงไม่กล้าเสนอให้จัดซื้อ	$\bar{x}$ 2.96 ^a	2.94	2.61 ^b	3.924*
17.	หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอที่ห้องสมุด เพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือกด้วยตนเองมักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ	$\bar{x}$ 3.11	2.89	2.81	3.406*
18.	ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด	$\bar{x}$ 3.25 ^a	2.98	2.88 ^b	4.162*

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการ คัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ประสบการณ์การทำงาน			F
		1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	
19.	ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/ จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้ จำนวนเท่าไร	$\bar{x}$ 3.60 ^a	3.30	3.03 ^b	7.364*
	รวม	$\bar{x}$ 3.16 ^a	2.87 ^b	2.76 ^b	10.593*

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

a, b หมายถึง อักษรดังกล่าวกำกับที่ค่าเฉลี่ยใด แสดงว่าค่าเฉลี่ยนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า

จากตาราง 6 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาต่อการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาที่แตกต่างกัน 14 ข้อ จาก 19 ข้อ ดังนี้

1) ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

2) ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

3) ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ล้มกำหนดการ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

4) ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

5) ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน

ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

6) แคล้ตตะลือกหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดส่งให้อาจารย์ไม่ทันสมัย โดยอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

7) แคล้ตตะลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับ
สาขาวิชาที่สอน โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์
ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

8) ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก อาจารย์ที่มีประสบการณ์การ
ทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

9) เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผล ทำให้ไม่สนใจให้
ความร่วมมือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

10) อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ
เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายคูไม่พบความแตกต่าง

11) หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเฉพาะ ไม่มีประโยชน์ต่อวงกว้างจึงไม่กล้าเสนอให้จัดซื้อ
โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

12) หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอที่ห้องสมุดเพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือก
ด้วยตนเอง มักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายคูไม่พบความแตกต่าง

13) ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือ
ร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหา
มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

14) ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร โดยอาจารย์
ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

4. ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลปรากฏดังตาราง 7-9

ตาราง 7 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือก หนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือกหนังสือจากร้าน จำหน่ายหนังสืออย่างสม่ำเสมอ	2.89	1.16	ปานกลาง
2.	ห้องสมุดควรรวบรวมรายการหนังสือจากแค็ตตาล็อก ของสำนักพิมพ์แยกตามสาขาวิชานำแสดงไว้บนเว็บไซต์ เพื่อให้อาจารย์พิจารณาและสั่งซื้อตามเว็บไซต์ได้	3.93	1.03	มาก
3.	ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือ เพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวกต่อ การเสนอแนะของอาจารย์	4.02	0.91	มาก
4.	เว็บไซต์ห้องสมุดควรมีจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของ ร้านจำหน่ายหนังสือ/สำนักพิมพ์ เพื่อสะดวกในการ ติดตามรายชื่อหนังสือใหม่	3.95	0.97	มาก
5.	ห้องสมุดควรจัดหาแค็ตตาล็อกหนังสือเพื่อการคัดเลือก ให้ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่อาจารย์สอนให้มากขึ้น	3.98	0.97	มาก
6.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปี อย่างน้อยครั้งละ 2 วัน	3.98	0.98	มาก
7.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปี ทุกปี	4.03	0.94	มาก
8.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ห้องสมุดส่ง จดหมาย ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็น รายบุคคล	3.94	0.94	มาก
9.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ห้องสมุดส่ง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วน ร่วมเป็นรายบุคคล	3.96	0.97	มาก
10.	ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มีบรรณารักษ์รับผิดชอบ ประสานงานการคัดเลือกหนังสือประจำสาขาวิชา (Liaison librarian)	3.87	0.95	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
11.	มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด	4.09	0.87	มาก
12.	มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	4.02	0.95	มาก
รวม		3.99	.68	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าอาจารย์มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่อาจารย์มีความต้องการการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 4 ข้อ ดังนี้ มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด ($\bar{x} = 4.09$) ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีทุกปี ($\bar{x} = 4.03$) ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวก ($\bar{x} = 4.02$) และ มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.02$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือ ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือกหนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสืออย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.89$)

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และในข้อที่พบความแตกต่าง

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F
		วท.	วส.	มส.	
1.	ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือกหนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสืออย่างสม่ำเสมอ	$\bar{x}$ 2.72	2.94	3.01	2.354

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการ คัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F	
		วท.	วส.	มส.		
2.	ห้องสมุดควรรวบรวมรายการหนังสือจาก แค็ตตาล็อกของสำนักพิมพ์แยกตาม สาขาวิชานำแสดงไว้บนเว็บไซต์ เพื่อให้ อาจารย์พิจารณาและสั่งซื้อตามเว็บไซต์ได้	$\bar{x}$	3.81	3.91	4.07	2.224
3.	ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะ รายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บน เว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวกต่อการ เสนอแนะของอาจารย์	$\bar{x}$	3.95	3.98	4.13	1.680
4.	เว็บไซต์ห้องสมุดควรมีจุดเชื่อมโยงไปยัง เว็บไซต์ของร้านจำหน่ายหนังสือ/ สำนักพิมพ์ เพื่อสะดวกในการติดตาม รายชื่อหนังสือใหม่	$\bar{x}$	3.90	3.93	4.03	0.647
5.	ห้องสมุดควรจัดหาแค็ตตาล็อกหนังสือเพื่อ การคัดเลือกให้ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่ อาจารย์สอนให้มากขึ้น	$\bar{x}$	3.76 ^b	4.03	4.14 ^a	5.424*
6.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่าย หนังสือประจำปีอย่างน้อยครั้งละ 2 วัน	$\bar{x}$	3.79	3.88	3.99	1.406
7.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่าย หนังสือประจำปีทุกปี	$\bar{x}$	4.01	4.01	4.08	0.226
8.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ ห้องสมุดส่งจดหมายประชาสัมพันธ์ให้ อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล	$\bar{x}$	3.82 ^b	3.89	4.10 ^a	3.435*
9.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ ห้องสมุดส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็น รายบุคคล	$\bar{x}$	3.94	3.86	4.08	1.937

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการ คัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	กลุ่มสาขาวิชาหลัก			F	
		วท.	วส.	มส.		
10.	ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มีบรรณารักษ์ รับผิดชอบประสานงานการคัดเลือก หนังสือประจำสาขาวิชา (Liaison librarian)	$\bar{x}$	3.70 ^b	3.80 ^b	4.10 ^a	7.092*
11.	มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือก แยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ ของห้องสมุด	$\bar{x}$	4.04	4.04	4.15	0.807
12.	มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์ สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์	$\bar{x}$	4.08	3.93	4.06	0.976
รวม		$\bar{x}$	3.78	3.84	3.00	3.260*

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

a, b หมายถึง อักษรดังกล่าวกำกับที่ค่าเฉลี่ยใด แสดงว่าค่าเฉลี่ยคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า

จากตาราง 8 แสดงว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 3 แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือแตกต่างกัน 3 ข้อ คือ

- 1) ห้องสมุดควรจัดหาแก็ดต๊ะล็อกหนังสือเพื่อการคัดเลือกให้ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่อาจารย์สอนให้มากขึ้น โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2) ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ห้องสมุดส่งจดหมาย ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 3) ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มีบรรณารักษ์รับผิดชอบประสานงานการคัดเลือกหนังสือประจำสาขาวิชา (Liaison librarian) โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของ
อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
ในข้อที่พบความแตกต่าง

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อ การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ประสบการณ์การทำงาน			F
		1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	
1.	ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือก หนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสือ อย่างสม่ำเสมอ	$\bar{x}$ 2.93	2.85	2.87	0.200
2.	ห้องสมุดควรรวบรวมรายการ หนังสือจากแค็ตตาล็อกของ สำนักพิมพ์แยกตามสาขาวิชา นำเสนอไว้บนเว็บไซต์ เพื่อให้ อาจารย์พิจารณาและสั่งซื้อตาม เว็บไซต์ได้	$\bar{x}$ 4.03	3.90	3.82	1.557
3.	ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการ เสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการ จัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของ ห้องสมุดที่สะดวกต่อการเสนอแนะ ของอาจารย์	$\bar{x}$ 4.09	3.97	3.96	0.921
4.	เว็บไซต์ห้องสมุดควรมีจุดเชื่อม โยงไปยังเว็บไซต์ของร้านจำหน่าย หนังสือ/สำนักพิมพ์ เพื่อสะดวกใน การติดตามรายชื่อหนังสือใหม่	$\bar{x}$ 3.99	3.93	3.93	0.171
5.	ห้องสมุดควรจัดหาแค็ตตาล็อก หนังสือเพื่อการคัดเลือกให้ ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่อาจารย์ สอนให้มากขึ้น	$\bar{x}$ 4.04	3.88	4.04	1.095
6.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้าน จำหน่ายหนังสือประจำปีอย่างน้อย ครั้งละ 2 วัน	$\bar{x}$ 3.93	3.93	3.78	0.919

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อ การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ประสบการณ์การทำงาน			F
		1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	
7.	ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้าน จำหน่ายหนังสือประจำปี ทุกปี	$\bar{x}$ 4.12	4.06	3.88	2.176
8.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ ขอให้ห้องสมุดส่งจดหมาย ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วน ร่วมเป็นรายบุคคล	$\bar{x}$ 4.04	3.91	3.84	1.715
9.	ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ ขอให้ห้องสมุดส่งไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ให้ อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล	$\bar{x}$ 4.03	3.99	3.83	1.587
10.	ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มี บรรณารักษ์รับผิดชอบประสานงาน การคัดเลือกหนังสือประจำ สาขาวิชา (Liaison librarian)	$\bar{x}$ 3.98	3.90	3.70	3.001
11.	มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอ คัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัด แสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด	$\bar{x}$ 3.89 ^b	4.11	4.18 ^a	3.884*
12.	มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่ อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	$\bar{x}$ 4.11	4.08	3.84	3.021*
รวม		$\bar{x}$ 3.96	3.88	3.78	2.348

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

a, b หมายถึง อักษรดังกล่าวกำกับที่ค่าเฉลี่ยใด แสดงว่าค่าเฉลี่ยคู่นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า

จากตาราง 9 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือแตกต่างกัน 2 ข้อ ดังนี้

1) มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี

2) มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

5. เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
ผลปรากฏดังตาราง 10-12

ตาราง 10 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ข้อ	เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	อาจารย์ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	6.16	1.16	สูง
2.	อาจารย์เป็นบุคคลที่สามารถแนะนำบรรณารักษ์ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่ดี ที่ออกมาใหม่ในสาขาวิชาที่ตนเองสอนได้เป็นอย่างดี	6.30	0.87	สูง
3.	การเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อนั้น ถ้าอาจารย์ทุกท่านในคณะวิชา/สาขาวิชาร่วมมือกัน ย่อมเกิดผลดีกว่าการเสนอแนะโดยอาจารย์เพียงบางท่าน	6.20	1.10	สูง
4.	อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านควรเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือใหม่ ทุกปีการศึกษา	5.90	1.13	สูง
5.	การเสียสละเวลาและความคิดเห็นของอาจารย์ในการช่วยห้องสมุดคัดเลือกหนังสือนั้น ทำให้ห้องสมุดได้รับหนังสือที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้	6.44	0.90	สูง
6.	การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดให้ได้ผลดี ย่อมเกิดจากการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างอาจารย์และบรรณารักษ์	6.35	0.97	สูง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
7.	ท่านเคยเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อ แต่ท่านได้รับแจ้งว่าห้องสมุดไม่สามารถจัดซื้อให้ได้ด้วยสาเหตุบางประการ จึงทำให้ท่านไม่ต้องการที่จะเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้ออีกต่อไป	4.27	1.83	ปานกลาง
8.	อาจารย์ควรมีบทบาทผลักดันให้ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น	5.92	1.15	สูง
9.	อาจารย์ควรเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือด้านวิชาการเท่านั้น	3.60	1.91	ปานกลาง
10.	หนังสือบางเล่ม ราคาค่อนข้างแพง หากซื้อมาไว้ในห้องสมุด ไม่แนใจว่าจะมีผู้ใช้หรือไม่ หนังสือเช่นนี้ อาจารย์ไม่ควรเสนอให้ห้องสมุดจัดซื้อ	4.65	1.89	ปานกลาง
11.	ความไม่พอใจบริการห้องสมุดในด้านต่าง ๆ ทำให้ท่านไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด	4.98	1.67	ปานกลาง
12.	อาจารย์ที่มีหนังสือส่วนตัวเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากห้องสมุด	5.29	1.77	สูง
13.	ปัจจุบันอาจารย์สามารถค้นหาข้อมูลได้จากอินเทอร์เน็ต จึงไม่มีความจำเป็นที่อาจารย์ต้องช่วยพิจารณาคัดเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด	5.26	1.75	สูง
14.	อาจารย์เสนอแนะหนังสือเพื่อการสั่งซื้อเข้าห้องสมุดได้ในกรณีที่อาจารย์จำเป็นต้องการใช้หนังสือเหล่านั้นเท่านั้น	4.95	1.85	ปานกลาง
15.	อาจารย์สามารถเสนอแนะหนังสือเพื่อการจัดซื้อได้ทุกชื่อเรื่องที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมต่อส่วนรวม ไม่จำเป็นเฉพาะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน	5.85	1.31	สูง
16.	หนังสือที่อาจารย์เสนอแนะเพื่อการสั่งซื้อเข้าห้องสมุด นอกจากจะมีประโยชน์ต่ออาจารย์แล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการท่านอื่น ๆ อีกด้วย	6.35	0.93	สูง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
17.	ห้องสมุดควรจัดซื้อหนังสือเกี่ยวกับวิชาใดวิชาหนึ่ง หลากหลายชื่อเรื่อง (Title) มากกว่าชื่อจำนวนมาก ฉบับ (Copy)	5.62	1.28	สูง
18.	การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ควรเป็นหน้าที่หลัก ของบรรณารักษ์มิใช่อาจารย์	5.68	1.63	สูง
รวม		5.54	0.64	สูง

จากตาราง 10 แสดงว่าอาจารย์มีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 5.54$)

ตาราง 11 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก

เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ	วท.	วส.	มส.	F
เข้าห้องสมุด	$\bar{x}$ 5.60	5.59	5.44	2.42

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

จากตาราง 11 แสดงว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างก็มีเจตคติต่อการคัดเลือก
หนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 5

ตาราง 12 เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ	1-10 ปี	11-20 ปี	ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	F
เข้าห้องสมุด	$\bar{x}$ 5.57	5.55	5.49	0.61

$$F_{(.05; df 2, 396)} = 3.02$$

จากตาราง 12 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีเจตคติต่อ
การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 6

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

	เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ
	Pearson Correlation
การมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือ	-.346

$$r_{tt} (.05 ; df 399) = .098$$

จากตาราง 13 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 7

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
4. เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
5. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
6. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
7. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสิทธิภาพการทำงาน
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

สมมุติฐานในการวิจัย

1. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
5. อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกันมีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน
6. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ

เข้าห้องสมุดแตกต่างกัน

7. การมีส่วนร่วมกับเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 11 แห่ง
รวมทั้งสิ้น 12,212 คน ซึ่งสุ่มมาได้จำนวน 399 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 5 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ใช้
เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือ
เข้าห้องสมุดของอาจารย์

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือ
เข้าห้องสมุดของอาจารย์

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองในระหว่างเดือนกรกฎาคม –
กันยายน 2551 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 406 ฉบับ เป็นฉบับสมบูรณ์ 399 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 399 ฉบับ มาบันทึกข้อมูลลงโปรแกรม
SPSS แล้วดำเนินการวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างและ
การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

2. ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วม
ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วม
ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ และตอนที่ 5 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ
เข้าห้องสมุดของอาจารย์

3. ค่าสถิติ F-test ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการการมีส่วนร่วม

ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด และเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และประสบการณ์การทำงาน และถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method)

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมกับเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 399 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.13) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 52.13) ตำแหน่งระดับอาจารย์ (ร้อยละ 47.37) และมีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี (ร้อยละ 42.09)

2. การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จากผลการวิจัยพบว่า มีกิจกรรมจำนวน 5 กิจกรรมที่มีอาจารย์เข้าร่วมมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมดตามลำดับคือ 1) งานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานเป็นผู้จัด 2) การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง 3) การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด 4) เสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ และ 5) การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมน้อยที่สุดมี 3 กิจกรรม ตามลำดับคือ 1) การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด 2) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น และ 3) การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่มีจำนวนมากที่สุดอยู่ในกิจกรรมการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมคือ ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรม

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออาจารย์มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมี 7 ข้อ ตามลำดับต่อไปนี้ คือ 1) ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร 2) ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก 3) ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก 4) เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไป

แล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผลทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ 5) ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด 6) ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย และ 7) ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกหนังสือโดยตรง

4. เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม ตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีปัญหาต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดที่แตกต่างกันที่สำคัญมี 5 ข้อ ดังนี้

4.1 ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และปัญหาข้อดังกล่าวอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพด้วย

4.2 อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.3 ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

4.4 อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดูข้อมูลหนังสือใหม่ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์/ร้านจำหน่ายหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

4.5 อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามรายการหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม ตามประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาที่แตกต่างกันที่สำคัญ 3 ข้อ ดังนี้

5.1 ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

5.2 ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

5.3 ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

6. ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่อาจารย์มีความต้องการการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยปานกลาง ตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 4 ข้อ ดังนี้ 1) มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด 2) ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีทุกปี 3) ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวก และ 4) มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือ ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือกหนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสืออย่างสม่ำเสมอ

7. เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก และในข้อที่พบความแตกต่าง

จากผลการวิจัย พบว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 3 แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายกลุ่มไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือแตกต่างกัน 3 ข้อ ดังนี้

7.1 ห้องสมุดควรจัดหาแค็ตตาล็อกหนังสือเพื่อการคัดเลือกให้ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่อาจารย์สอนให้มากขึ้น โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7.2 ห้องสมุดส่งจดหมายประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล ในกรณีที่มีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7.3 ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มีบรรณารักษ์รับผิดชอบประสานงานการคัดเลือกหนังสือประจำสาขาวิชา (Liaison librarian) โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

8. เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในแต่ละข้อและโดยรวม ตามประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือแตกต่างกัน 2 ข้อ ดังนี้

8.1 มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด และมีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี

8.2 มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

9. เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับสูง

10. เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 5

11. เปรียบเทียบเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอาจารย์มีเจตคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 6

12. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อ 7

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ พบว่ามี 5 กิจกรรมที่มีอาจารย์จำนวนมากว่าครึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมดเคยเข้าร่วมกิจกรรม คือ 1) งานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการ ในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานอยู่เป็นผู้จัดมากที่สุด (ร้อยละ 75.4) 2) การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง (ร้อยละ 69.7) 3) การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด (ร้อยละ 64.4) 4) เสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ (ร้อยละ 54.1) และ 5) การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 52.6) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภลัย ทองปัน และเทพี เฟิงพิณิจ (2548: บทคัดย่อ) ที่พบว่าอาจารย์เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดแสดงหนังสือวิชาประจำปีมากที่สุด (ร้อยละ 78.8) ที่เป็นเช่นนี้เพราะกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ โดยที่อาจารย์ไม่ต้องเดินทางไปยังร้านจำหน่ายหนังสือ โดยเฉพาะกิจกรรมงานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการ ในมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติเป็นผู้จัด เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ให้ความร่วมมือมากที่สุด เพราะอาจารย์สามารถพิจารณาหนังสือที่สนใจได้จากตัวเล่ม ที่ร้านนำมาจำหน่ายได้ทันที และในขณะเดียวกัน อาจารย์ได้มีโอกาสคัดเลือกหนังสือจากร้านจำหน่ายหลาย ๆ ร้านที่มาจัดแสดงด้วย เพราะฉะนั้นห้องสมุดควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวให้แพร่หลาย เพื่อให้อาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

มีกิจกรรม 3 กิจกรรมที่อาจารย์เข้าร่วมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด (ร้อยละ 19.8) 2) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ท เป็นต้น (ร้อยละ 35.3) 3) การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น (ร้อยละ 38.1) ที่เป็นเช่นนี้เพราะการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด เป็นกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือที่ค่อนข้างใหม่ หากห้องสมุดยังไม่มีการประชุมสัมพันธ/แนะนำหรือประชาสัมพันธ์น้อย ทำให้อาจารย์ยังไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้ จึงทำให้ให้ความร่วมมือน้อย หรืออาจเป็นเพราะว่า

อาจารย์ยังมีความสะดวก/คุ้นเคยกับการเสนอคัดเลือกหนังสือด้วยวิธีการใช้แบบฟอร์มจากกระดาษมายังห้องสมุดโดยตรง เพราะฉะนั้นห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์หรือเสนอแนะหาวิธีการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด ซึ่งเป็นวิธีการที่ลดขั้นตอนการทำงาน และสะดวกรวดเร็วกว่าการเสนอด้วยวิธีการใช้แบบฟอร์มจากกระดาษให้อาจารย์ทราบมากยิ่งขึ้น

ส่วนกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊กส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น และการคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น นั้น เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ต้องเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ร้านดังกล่าว หากห้องสมุดไม่อำนวยความสะดวกในการเดินทาง เช่น การจัดการรถรับส่งให้ อาจารย์อาจจะไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปคัดเลือกที่ร้านด้วยตนเอง หรืออาจารย์ไม่มีเวลาไปคัดเลือกที่ร้านดังกล่าว จึงทำให้อาจารย์ให้ความร่วมมือน้อย

สำหรับเหตุผลของทุกกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบมากที่สุดคือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาลักษณ์ ทองปัน และเทพี เพ็งพิณิจ (2548: บทคัดย่อ) ที่พบว่าห้องสมุดยังมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมน้อย ซึ่งปัจจุบันห้องสมุดมีช่องทางการประชาสัมพันธ์กับอาจารย์ได้หลายช่องทาง เช่น การติดต่อกับอาจารย์ทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ หรือการแจ้งข่าวสารอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจะประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ได้รับทราบและเข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้น

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมี 7 ข้อ คือ

2.1 ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ต้องการทราบงบประมาณที่คณะวิชา/สาขาวิชาสามารถใช้ในการสั่งซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดในแต่ละปีการศึกษา แต่เนื่องจากห้องสมุดมิได้แจ้งงบประมาณดังกล่าวส่งให้อาจารย์ทราบเป็นรายบุคคล แต่จะแจ้งให้คณะวิชา/สาขาวิชาโดยตรง แต่หากอาจารย์ท่านใดต้องการทราบและโทรศัพท์มาถามทางห้องสมุดก็จะแจ้งให้ทราบ (กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. 2551; มัทนา เจริญแพทย์. 2551: สัมภาษณ์) หรือในกรณีที่ห้องสมุดมีงบประมาณจำกัดในการสั่งซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด แต่ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยมีหลายคณะวิชา และในคณะวิชา มีหลายภาควิชา เมื่อแบ่งย่อยลงในแต่ละคณะวิชาแล้ว ทำให้การจัดสรรงบประมาณให้กับแต่ละคณะวิชามีจำนวนน้อยมาก ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถแจ้งงบประมาณไปยังแต่ละคณะวิชาได้ (สุดี สุขอนันต์. 2551: สัมภาษณ์) จากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชู (Chu. 1997: Online) ที่อาจารย์ต้องการข้อมูลสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ให้แก่อาจารย์รวมทั้งเรื่องงบประมาณ

2.2 ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์ใช้ในการเลือก จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้อาจารย์

ใช้ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด แต่ห้องสมุดไม่ได้จัดส่งให้ แต่ได้จัดแยกตามคณะวิชา/สาขาวิชาไว้ให้บริการที่ห้องสมุด หรือจัดส่งให้เฉพาะอาจารย์ที่มีการร้องขอเท่านั้น เนื่องจากปัจจุบันสำนักพิมพ์มีการเผยแพร่คัดลอกหนังสือทางเว็บไซต์ ซึ่งอาจารย์สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ดังกล่าว (กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. 2551; มัณฑนา เจริญแพทย์. 2551: สัมภาษณ์)

2.3 ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด ห้องสมุดจัดรถรับส่งให้อาจารย์ได้ไปคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่าย ตามเวลาที่นัดหมาย แต่อาจารย์ติดภารกิจไม่สะดวกไปร่วมคัดเลือก หรือกรณีห้องสมุดได้มีหนังสือประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้อาจารย์ร่วมเดินทางไปคัดเลือกที่ร้านจำหน่าย แต่ห้องสมุดไม่ได้รับการติดต่อจากอาจารย์ (กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. 2551; มัณฑนา เจริญแพทย์. 2551: สัมภาษณ์)

2.4 ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก

2.5 เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผลทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ

2.6 ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย

สำหรับกรณีข้อที่ 2.4 – 2.6 ห้องสมุดได้มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือให้กับอาจารย์ ซึ่งเป็นการแจ้งทางจดหมาย/ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด แต่บางครั้งอาจารย์มีการกีดขวาง อาจจะไม่ได้รับจดหมายที่ทางห้องสมุดจัดส่งไปให้ หรือไม่ได้ติดตามจากเว็บไซต์ของห้องสมุดหรือไม่ได้เปิดจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ทางห้องสมุดจัดส่งไปให้ (กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. 2551; มัณฑนา เจริญแพทย์. 2551: สัมภาษณ์)

2.7 ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือกโดยตรง เมื่อมีข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ห้องสมุดจะแจ้งให้อาจารย์ทราบโดยการส่งจดหมายประชาสัมพันธ์โดยตรงไปที่คณะวิชา/สาขา แต่ไม่ได้จัดส่งให้เป็นรายบุคคล ทำให้อาจารย์อาจจะลืมผู้ประสานงาน หรือในกรณีที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับบุคลากรของห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดจะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น (กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. 2551; มัณฑนา เจริญแพทย์. 2551: สัมภาษณ์)

เมื่อนำปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ จำแนกตามอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักมาเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมมีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือแตกต่างกัน โดยอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือมากกว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื้อหาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีความหลากหลายและปะปนอยู่ในศาสตร์หลาย ๆ ด้าน ทำให้การคัดเลือกหนังสือทำได้ยาก จึงเป็นปัญหามากกว่าด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเนื้อหา มีความเฉพาะเจาะจงสูง ตรงตามศาสตร์ที่คัดเลือก จึงไม่มีปัญหาในการคัดเลือก

เมื่อนำปัญหาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมาเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมมีปัญหาในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดแตกต่างกัน โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ที่เป็นนั้นเพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย อาจจะยังไม่มีประสบการณ์และไม่เข้าใจขั้นตอนของการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จึงมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป แต่มีงานวิจัยของ กู (Kuo. 2000: Online) พบว่า อาจารย์ที่ประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือมากที่สุด แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยให้ความร่วมมือในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า แต่อาจจะยังไม่เข้าใจขั้นตอนการคัดเลือกหนังสือ จึงมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า

3. ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 4 ข้อ ดังนี้ 1) ต้องการมีรายชื่อหนังสือเพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชาจัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด 2) ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีทุกปี 3) ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวก และ 4) มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า ปัจจุบันอาจารย์มีความรู้และทักษะการใช้งานเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ดี และเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีมีความสะดวกและรวดเร็ว และหน่วยงานที่อาจารย์ปฏิบัติงานมีเครื่องคอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ อัมรัตน์ อนวัช (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่ามีความต้องการแบบฟอร์มบัตรเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดในระดับมาก เนื่องจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่แพร่หลาย อาจารย์อาจจะยังมีไม่ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เท่าที่ควร จึงมีความต้องการแบบฟอร์มบัตรเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดในระดับมาก

สำหรับความต้องการของอาจารย์ที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีทุกปี อยู่ในระดับมากเช่นกัน เพราะเป็นกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด โดยที่อาจารย์ไม่ต้องเดินทางไปคัดเลือกที่ร้านจำหน่าย และอาจารย์สามารถพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของหนังสือจากตัวเล่มจริง ซึ่งต่างจากการคัดเลือกหนังสือจากแค็ตตาล็อก ที่ไม่สามารถพิจารณาจากตัวเล่มจริงได้

5. เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขาวิชาหลักต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบความแตกต่าง แสดงว่าอาจารย์

ที่สอนในทุกคณะวิชามีความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดที่คล้ายคลึงกัน

6. เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับสูง จากผลการวิจัยแสดงว่า อาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด

7. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางลบ จากผลการวิจัย พบว่าอาจารย์มีเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับสูง แสดงว่าอาจารย์มีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด แต่อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดน้อย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าจากกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดทั้งหมด 8 กิจกรรม มี 5 กิจกรรมที่อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าร้อยละ 60 คือ 1) การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด 2) การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น 3) การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น 4) การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานอยู่ และ 5) การเสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งเหตุผลที่อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม คือ ไม่ทราบว่ามีการจัดขึ้น แสดงว่าอาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด แต่อาจารย์ไม่ทราบว่ามีการจัดขึ้นหรืออาจารย์มีภารกิจมาก ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นกิจกรรมที่ต้องไปปฏิบัติงานนอกหน่วยงาน จึงทำให้ไม่สะดวกในการเดินทาง จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกับเจตคติของอาจารย์มีความสัมพันธ์กันทางลบ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยต่อห้องสมุด

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมากที่สุด ในกิจกรรมงานออกร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการในมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดมากที่สุด เพราะฉะนั้นห้องสมุดควรจะมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้จัดกิจกรรมนี้ต่อไป สำหรับกิจกรรมที่อาจารย์เข้าร่วมน้อยที่สุดอยู่ในกิจกรรมการเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด และเหตุผลสำคัญที่อาจารย์ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือ คือ ไม่ทราบว่ามีการจัดขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดในระดับสูงแต่ห้องสมุดอาจจะมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เพราะฉะนั้น ห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ

กิจกรรมที่ห้องสมุดจัดให้มากขึ้น และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ เช่น โทรศัพท์ การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงตัวอาจารย์โดยตรง การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดและของมหาวิทยาลัย หรือการลงข่าวประชาสัมพันธ์ในวารสารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการกระตุ้นและเชิญชวนให้อาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น จะทำให้การจัดหาหนังสือได้มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนการสอนและการทำวิจัยในมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองทิพย์ อังกูรสุรารักษ์. (2551, 7 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย นิสากร อัครสุวรรณกุล
ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ
- กานดา พุนลาภทวี. (2545). แบบวัดเจตคติ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือ
สำหรับการประเมินการศึกษา หน่วยที่ 8-15*. หน้า 200-232. นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตติมา กันตนามัลลกุล. (2550, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย นิสากร อัครสุวรรณกุล
ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชำนาญ วงศ์วินิจตร. (2545). *ความรู้เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน: กรณีศึกษาอำเภอเนินมะปราง จังหวัด
พิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์). นครปฐม:
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตติมา สัจจนันท์. (2523). *การเลือกและการจัดหาวัสดุห้องสมุด*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ ค.จ. (บริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- จิตติมา กลิ่นทอง. (2549). *ความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับบรรณารักษ์ในการบริการห้องสมุด
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สารสนเทศศาสตร์). นนทบุรี: สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
ถ่ายเอกสาร
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. (2540). *การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2542). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดเจตคติ*. อุบลราชธานี:
ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงนารถ ชัยรัตน์. (2542). *การเลือกและการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด: เอกสารประกอบการ
สอน รายวิชา บร 311*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภาลัย ทองปัน; และเทพี เพ็งพิณิจ. (2548). *รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ความคิดเห็น
ของอาจารย์ที่มีต่อการคัดเลือกหนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). *การมีส่วนร่วม: หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*.
พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2527). *กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บั้งอร ศรีดำ. (2543). *การศึกษาเจตคติต่อการพัฒนาบุคลากรและความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของพนักงาน บริษัท โอเชียนกลาส จำกัด (มหาชน)*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประยงค์ พัฒนากิจจำรูญ. (2524). *การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด: การเลือก การจัดหา หนังสือ และวัสดุ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หน่วยที่ 1-8*. หน้า 136-185. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรีชัญ ปราบปรักษ์. (2550, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย นิสากกร อัครสุวรรณกุล ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2548). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรฤดี สุพัฒโสภณ. (2536). *การวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มัทนา เจริญแพทย์. (2551, 11 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย นิสากกร อัครสุวรรณกุล ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มุกดา ตันชัย. (2549). สถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูล ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางการพยาบาล สารสนเทศและสถิติ หน่วยที่ 9-11*. หน้า 33. นนทบุรี: สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- แมนมาส ขวลิต, คุณหญิง. (2543). *คู่มือบรรณารักษ์ เล่ม 1*. ฉบับปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ (1991).
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.

- รณจิรา คำศิริพิทักษ์. (2538). ความเชื่อและเจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์ ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ หน่วยที่ 1-8. หน้า 223-267. นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ. (2539). การประยุกต์ใช้ไอทีกับการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2544). เจตคติ: แนวคิด วิธีการวัด และมาตรวัด. นนทบุรี: สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัลลีย์ เพียรสถาพร. (2534). การศึกษาความต้องการในการใช้หนังสือของอาจารย์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร ศรีสอาด. (2530). บทบาทของมหาวิทยาลัยในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร สัจจนันท์. (2550, 11 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย นิสากร อัครสุวรรณกุล
ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมจิตร รัตนสวนจิ. (2549). การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุตา คชเสนี. (2530). ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สีปาน ทรัพย์ทอง. (2546). กระบวนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้. ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ หน่วยที่ 1-8. หน้า 1-39. นนทบุรี:
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชา จันทน์เอม. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุประภา ศรีทอง. (2550, 6 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย นิสากร อัครสุวรรณกุล
ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัทราภรณ์ กุลภา. (2547). การมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์ บุญงามมงคล; และคนอื่นๆ. (2546). ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการใช้
บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- สุดี สุขอนันต์. (2551, 7 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย นิสากร อัครสุวรรณกุล
ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสนห์ เข้มหนู. (2528). *ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อบทบาทของห้องสมุด และบทบาทของ
ตนเองในการเลือกหนังสือสำหรับสำนักหอสมุดกลาง*. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การบริหารการศึกษา ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหาร
การศึกษา* หน่วยที่ 5-8. หน้า 178. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภัย ประกอบผล. (2540). ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา.
ใน *ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา: รายงาน
การสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 ณ โรงแรมโฆษะ
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 26-28 พฤศจิกายน 2540*. หน้า 85. มหาสารคาม;
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อัมรัตน์ อนวัช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการในการใช้บริการเสนอแนะ
ทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทัย ทุดิยะโพธิ์. (2533). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 1-8. หน้า 7-8. นนทบุรี:
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทุมพร จามรมาน. (2534). ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ ค่านิยมและจริยธรรมกับการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐาน
เพื่อการ วัดและการประเมินผลการศึกษา* หน่วยที่ 11-15. หน้า 244-299.
นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เอกชัย กิสุขพันธ์. (2538). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม.
กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- Chu, Felix T. (1997). *Librarian-Faculty Relations in Collection Development*. Retrieved
June 20, 2007, from [http://vnweb.hwwilsonweb.com /hww/shared/shared_
main.jhtml?_requestid=31526](http://vnweb.hwwilsonweb.com /hww/shared/shared_main.jhtml?_requestid=31526)
- Hardesty, Larry. (1986, March). Book Selection for Undergraduate library: A Study of
Faculty Attitudes. *Journal of Academic Librarianship*. 12(1): 19-25.

- Harrod, Leonard Montague. (1995). *Harrod's Librarians' Glossary: 9,000 Terms Used in Information Management, Library Science, Publishing, the Book Trades and Archive Management*. Compiled by Ray Prytherch. 8th ed. Aldershot, Hants., England: Gower.
- Kennedy, John. (2006). *Collection Management*. Wagga Wagga: Centre for Information Studies Charles Sturt University.
- Krejcie, Robert V., Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30: 607-610.
- Kuo, Hui-Min. (2000). *Surveying Faculty Book Selection in a Comprehensive University Library*. Retrieved August 16, 2008, from <http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewContentItem.do;jsessionid>.
- Ranganthan, Shiyali Ramamrita. (1966). *Library Book Selection*. 2nd ed. New York: Asia Pub.
- Sowards, Steven. (2002). *Rates of Participation by Faculty Book Selectors in a College Library*. Retrieved August 2, 2007, from <http://www.mlaforum.org /volume1/issue1/rates.html>
- Spiller, David. (1980). *Book Selection: An Introduction to Principles and Practice*. 3rd ed. London: Clive Bingley.
- Walden, Barbara L. (1990). *Faculty Participation in Book Collection in a Large Academic Library : the Case of German Studies*. Retrieved August 2, 2007, from http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/getResults.jhtml?_DARGS=/hww/results/results_common.jhtml.7

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นางเพ็ญแข ประจงใจ	ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 ฝ่ายวิเคราะห์และพัฒนา สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ วุฒิการศึกษา อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และนิเทศศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางมัทนา เจริญแพทย์	ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสุวดี สุขอนันต์	ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8 ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือ
เข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

- คำชี้แจง** 1. การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
- ตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
- ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
- ตอนที่ 5 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. ขอความกรุณาจากท่านอาจารย์ได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะนำไปใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. คณะวิชาที่สังกัด.....
3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ตำแหน่งทางวิชาการ
() อาจารย์ () ผู้ช่วยศาสตราจารย์
() รองศาสตราจารย์ () ศาสตราจารย์
5. ประสบการณ์การทำงานในคณะวิชาที่ท่านสังกัด
() 1-10 ปี
() 11-20 ปี
() ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยในรูปแบบต่าง ๆ รวม 8 กิจกรรม ถ้าท่านเคยร่วมกิจกรรมใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อกิจกรรมนั้น ถ้าไม่เคยโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อไม่เคย และเลือกเหตุผลที่ท่านไม่เคยร่วมกิจกรรมนั้น

1. ท่านเคยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดต่อไปนี้หรือไม่
 - 1.1 งานออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีในห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการ ในมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นผู้จัด
() เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

- () ห้องสมุดของหน่วยงานที่สังกัดไม่มีกิจกรรมนี้
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.2 การคัดเลือกหนังสือ ณ ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด
 - () มหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานไม่มีศูนย์หนังสือ
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () ไม่มีเวลา
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.3 การเสนอรายชื่อหนังสือเข้าห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () ไม่มีเวลา
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.4 การเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อผ่านห้องสมุดโดยตรง

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับแบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อหนังสือ
 - () มีอาจารย์ท่านอื่นในคณะวิชาทำหน้าที่เลือกแล้ว
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.5 การคัดเลือกหนังสือที่ร้านจำหน่ายนำมาเสนอที่ห้องสมุด

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด
 - () ไม่มีเวลามาคัดเลือกหนังสือ
 - () มีอาจารย์ท่านอื่นในคณะวิชาทำหน้าที่เลือกแล้ว
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.6 เสนอหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อจากแค็ตตาล็อกที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้/อาจารย์
ได้รับจากร้านจำหน่ายหนังสือโดยตรง/อาจารย์สืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์
ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่ได้รับแค็ตตาล็อก
 - () แค็ตตาล็อกที่ได้รับล้าสมัยและไม่มีรายการหนังสือที่ต้องการ
 - () ไม่มีเวลาสืบค้นรายการหนังสือจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.7 การคัดเลือกหนังสือร้านที่ห้องสมุดกำหนด เช่น ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ร้านนายอินทร์ ร้านซีเอ็ดดูเคชั่น เป็นต้น

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () ไม่สะดวกในการเดินทาง
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.8 การคัดเลือกหนังสือ ณ ร้านจำหน่ายหนังสือที่เน้นตำราภาษาต่างประเทศ เช่น
ร้านเอเชียบุ๊คส์ ร้านคิโนะคุนิยะ ร้านบุ๊คส์เน็ต เป็นต้น

- () เคย () ไม่เคย เพราะเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมนี้
 - () ไม่เคยได้รับการติดต่อหรือขอความร่วมมือจากห้องสมุด
 - () ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้หนังสือ
 - () ไม่สะดวกในการเดินทาง
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐ
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
ตามความเป็นจริง

ปัญหาของอาจารย์ต่อการมีส่วนร่วมในการ คัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ห้องสมุดไม่ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าใจถึงบทบาท ของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ					
2. ไม่ได้รับการติดต่อจากห้องสมุดให้ไปร่วมในการ คัดเลือกหนังสือ					
3. ไม่ได้รับการติดต่อให้ไปร่วมเลือกหนังสือเป็นลาย ลักษณ์อักษร ทำให้ล้มกำหนดการ					
4. ไม่ทราบผู้รับผิดชอบในการประสานการคัดเลือก หนังสือโดยตรง					
5. ห้องสมุดไม่เคยจัดส่งแค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ให้ อาจารย์ใช้ในการเลือก					
6. แค็ตตาล็อกหนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดส่งให้อาจารย์ไม่ ทันสมัย					
7. แค็ตตาล็อกหนังสือที่ห้องสมุดจัดส่งไปให้เป็นคู่มือให้ คัดเลือกมีเนื้อหาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน					
8. อาจารย์ไม่ได้รับแบบฟอร์มการเสนอรายชื่อหนังสือ					
9. ไม่มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์คัดเลือก					
10. เมื่อเสนอจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานาน ในการแจ้งผล ทำให้ไม่สนใจให้ความร่วมมือ					
11. อาจารย์ไม่มีเวลาเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมการ คัดเลือกหนังสือที่ห้องสมุดจัด					
12. อาจารย์ไม่มีเวลาในการเลือกหนังสือ					
13. อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการเข้าไปดูข้อมูลหนังสือ ใหม่ในเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์/ร้านจำหน่ายหนังสือ					
14. อาจารย์ไม่มีเวลาดูตามรายการหนังสือใหม่ใน สาขาวิชาที่สอนจากสื่อต่าง ๆ					

15. ห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะ ไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือจำหน่าย					
--	--	--	--	--	--

ปัญหาของอาจารย์ต่อการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
16. หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาเฉพาะ ไม่มีประโยชน์ต่อวงกว้าง จึงไม่กล้าเสนอให้จัดซื้อ					
17. หนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือนำมาเสนอที่ห้องสมุดเพื่อให้อาจารย์มาคัดเลือกด้วยตนเอง มักมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ					
18. ไม่สะดวกในการเดินทางไปคัดเลือกหนังสือที่ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยหรือร้านจำหน่ายหนังสือที่ห้องสมุดกำหนด					
19. ไม่ทราบงบประมาณที่ได้รับ/จัดสรรว่าสามารถซื้อหนังสือได้จำนวนเท่าไร					

ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์

ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความรู้สึของท่านตามความเป็นจริง

ความต้องการการมีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ห้องสมุดควรจัดรถพาไปคัดเลือกหนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสืออย่างสม่ำเสมอ					
2. ห้องสมุดควรรวบรวมรายการหนังสือจากเค็ตตะล็อกของสำนักพิมพ์แยกตามสาขาวิชานำเสนอผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้อาจารย์พิจารณาและสั่งซื้อตามเว็บไซต์ได้เลย					
3. ห้องสมุดควรจัดแบบฟอร์มการเสนอแนะรายชื่อหนังสือเพื่อการจัดซื้อขึ้นเว็บไซต์ของห้องสมุดที่สะดวกต่อการเสนอแนะของ					

อาจารย์					
4. เว็บไซต์ห้องสมุดควรมีจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของร้านจำหน่ายหนังสือ/สำนักพิมพ์ เพื่อสะดวกในการติดตามรายชื่อหนังสือใหม่					
ความต้องการการมีส่วนร่วม ต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. ห้องสมุดควรจัดหาแค็ตตาล็อกหนังสือเพื่อการคัดเลือกให้ครอบคลุมกับสาขาวิชาที่อาจารย์สอนให้มากขึ้น					
6. ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปีอย่างน้อยครั้งละ 2 วัน					
7. ห้องสมุดควรจัดงานวันออกร้านจำหน่ายหนังสือประจำปี ทุกปี					
8. ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ห้องสมุดส่งจดหมายประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล					
9. ถ้ามีกิจกรรมการคัดเลือกหนังสือขอให้ห้องสมุดส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์มีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล					
10. ต้องการให้ห้องสมุดจัดให้มีบรรณารักษ์รับผิดชอบประสานงานการคัดเลือกหนังสือประจำสาขาวิชา (liaison librarian)					
11. มีรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อการเสนอคัดเลือกแยกตามสาขาวิชา จัดแสดงไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด					
12. มีการแจ้งผลการจัดหาหนังสือที่อาจารย์สั่งซื้อให้ทราบโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์					

ตอนที่ 5 เจตคติต่อการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
 คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
 ตามความเป็นจริง

ความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือ เข้าห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น						
	เห็นด้วย มากที่สุด (7)	เห็นด้วย ปานกลาง (6)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (5)	ไม่ แน่ ใจ (4)	ไม่เห็นด้วย น้อยที่สุด (3)	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง (2)	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด (1)
1. อาจารย์ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการ พิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด							
2. อาจารย์เป็นบุคคลที่สามารถแนะนำ บรรณารักษ์ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับ หนังสือที่ดี ที่ออกมาใหม่ในสาขาวิชาที่ ตนเองสอนได้เป็นอย่างดี							
3. การเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุด จัดซื้อนั้น ถ้าอาจารย์ทุกท่านในคณะวิชา/ สาขาวิชาร่วมมือกัน ย่อมเกิดผลดีกว่า การเสนอแนะโดยอาจารย์เพียงบางท่าน							
4. อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านควรเสนอแนะ ให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือใหม่ ทุกปี การศึกษา							
5. การเสียสละเวลาและความคิดเห็น ของอาจารย์ในการช่วยห้องสมุดคัดเลือก หนังสือนั้น ทำให้ห้องสมุดได้รับหนังสือ ที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการ ของผู้ใช้							
6. การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดให้ ได้ผลดี ย่อมเกิดจากการมีส่วนร่วม ในการทำงานระหว่างอาจารย์และ บรรณารักษ์							
7. ท่านเคยเสนอรายชื่อหนังสือให้ ห้องสมุดจัดซื้อ แต่ท่านได้รับแจ้งว่า ห้องสมุดไม่สามารถจัดซื้อให้ได้ด้วย สาเหตุบางประการ จึงทำให้ท่านไม่ ต้องการที่จะเสนอรายชื่อหนังสือให้							

ห้องสมุดจัดซื้ออีกต่อไป							
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--

ความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือ เข้าห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น						
	เห็นด้วย มากที่สุด (7)	เห็นด้วย ปานกลาง (6)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (5)	ไม่แน่ ใจ (4)	ไม่เห็นด้วย น้อยที่สุด (3)	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง (2)	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด (1)
8. อาจารย์ควรมีบทบาทผลักดันให้ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น							
9. อาจารย์ควรเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือด้านวิชาการเท่านั้น							
10. หนังสือบางเล่ม ราคาค่อนข้างแพง หากซื้อมาไว้ในห้องสมุด ไม่แน่ว่าจะมีผู้ใช้หรือไม่ หนังสือเช่นนี้อาจารย์ไม่ควรเสนอให้ห้องสมุดจัดซื้อ							
11. ความไม่พอใจบริการห้องสมุดในด้านต่าง ๆ ทำให้ท่านไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด							
12. อาจารย์ที่มีหนังสือส่วนตัวเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากห้องสมุด							
13. ปัจจุบันอาจารย์สามารถค้นหาข้อมูลได้จากอินเทอร์เน็ต จึงไม่มีความจำเป็นที่อาจารย์ต้องช่วยพิจารณาคัดเลือกหนังสือให้แก่ห้องสมุด							
14. อาจารย์เสนอแนะหนังสือเพื่อการสั่งซื้อเข้าห้องสมุด ได้ในกรณีที่อาจารย์จำเป็นต้องใช้หนังสือเหล่านั้นเท่านั้น							
15. อาจารย์สามารถเสนอแนะหนังสือเพื่อการจัดซื้อได้ทุกชื่อเรื่องที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่จำเป็นเฉพาะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน							
16. หนังสือที่อาจารย์เสนอแนะเพื่อการสั่งซื้อเข้าห้องสมุด นอกจากจะมีประโยชน์ต่ออาจารย์แล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการท่านอื่น ๆ อีกด้วย							

ความคิดเห็นต่อการคัดเลือกหนังสือ เข้าห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น						
	เห็นด้วย มากที่สุด (7)	เห็นด้วย ปานกลาง (6)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (5)	ไม่ แน่ ใจ (4)	ไม่เห็นด้วย น้อยที่สุด (3)	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง (2)	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด (1)
17. ห้องสมุดควรจัดซื้อหนังสือเกี่ยวกับ วิชาใดวิชาหนึ่งหลากหลายชื่อเรื่อง (Title) มากกว่าชื่อจำนวนมากฉบับ (copy)							
18. การคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด ควรเป็นหน้าที่หลักของบรรณารักษ์ มิใช่อาจารย์							

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิสากร อัครสุวรรณกุล
วันเดือนปีเกิด	20 ตุลาคม 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	55/848 หมู่บ้านปาริชาติ ซอย 34 ถนน 345 ตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสภาราชนี จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2534	ค.บ. (บรรณารักษศาสตร์) วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2552	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ